

Zavod Republike Slovenije
za zaposlovanje

STROKOVNA IZHODIŠČA ZA LETO 2022

Ljubljana, november 2021

Kazalo

Uvod	1
1 Makroekonomske razmere	3
2 Registrirana brezposelnost.....	6
2.1 Prijave in odjave iz evidence brezposelnih.....	7
2.2 Strukturne značilnosti brezposelnosti	10
2.2.1 Struktura brezposelnih glede na starost	12
2.2.2 Brezposelnost nizko izobraženih	13
2.3 Dolgotrajna brezposelnost	16
3 Denarni prejemki brezposelnih oseb	20
4 Aktivna politika zaposlovanja	24
Interventni ukrepi za povračilo nadomestila plače.....	25
Subvencija za skrajšani polni delovni čas	25
Zaključek.....	27
Viri.....	28
Priloge.....	30

Uvod

Pandemija covid-19 je v veliki meri krojila dogajanja na trgu dela v letu 2020. Strogi omejitveni ukrepi so prizadeli gospodarsko aktivnost, na drugi strani pa so ukrepi za omejitev posledic pandemije za prebivalstvo in gospodarstvo preprečili večji padec gospodarske aktivnosti. UMAR v Jesenski napovedi gospodarskih gibanj (*september 2021*) ocenjuje, da bi bil brez ukrepov, upad gospodarske aktivnosti večji vsaj za 4 odstotne točke v letu 2020. V letošnjem letu so se epidemične in gospodarske razmere umirile; v oktobru pa večji val okužb nakazuje, da bo morebiti prišlo do ponovnega zaprtja gospodarstva, kar predstavlja tveganje za stabilnejše okrevanje kljub temu, da so se tako podjetja kot prebivalstvo postopoma prilagodili novim razmeram, ki jih je v družbo prinesla pandemija.

Tudi razmere na trgu dela so se izboljšale po nepredvidljivem letu 2020. Število brezposelnih se zmanjšuje, v letošnjem septembru je bilo celo manjše kot septembra 2019. Povečuje se zaposlenost; zlasti v zdravstvu in gradbeništvu, zabeležena je tudi rast zaposlenosti v gostinstvu. Z naraščanjem povpraševanja po delovni sili se v nekaterih dejavnostih soočajo s pomanjkanjem delovne sile (predelovalne dejavnosti, gradbeništvo, promet). Pomanjkanje delovne sile je po dlje časa trajajočih omejitvenih ukrepih pri poslovanju, močno prisotno tudi v gostinstvu, saj se je veliko gostinskih delavcev prezaposlilo v druge, s pandemijo manj prizadete dejavnosti.

Po napovedih tako nacionalnih kot mednarodnih institucij se bodo razmere na trgu dela še naprej izboljševale. UMAR v Jesenski napovedi (*september 2021*) kot »največje tveganje za uresničitev napovedi navaja epidemične razmere v Sloveniji in naših najpomembnejših trgovinskih partnericah. Pomembno je, ali se bodo ukrepi za blaženje posledic epidemije premišljeno prilagajali epidemičnim in gospodarskim razmeram. Morebitni strožji omejitveni ukrepi ob novih valovih okužb, tudi kot posledica novih in bolj nalezljivih mutacij koronavirusa in/ali nepripravljenosti prebivalstva za cepljenje, ter s tem povezana ponovna večja zaprtja gospodarstev, v prihodnje pomenijo največje tveganje za stabilnejše okrevanje. Prav tako bosta ključni hitrost in učinkovitost črpanja sredstev iz novega večletnega finančnega okvira in finančnega svežnja za okrevanje in odpornost v Sloveniji in naših glavnih trgovinskih partnericah ter ciljna usmerjenost teh virov v reševanje glavnih razvojnih izzivov.«

Posledice pandemije kot tudi demografske spremembe (*staranje in krčenje delovne sile, povečana mobilnost*), tehnološki razvoj (*robotizacija, avtomatizacija, digitalizacija z uporabo umetne inteligence, pojavljanje novih poklicev in kompetenc ter izginjanje drugih*), podnebne in družbene spremembe (*okoljske in ekonomske migracije, ozelenitev gospodarstva in pojav novih panog*), bodo bistveno spremenili trg dela v naslednjih letih. Vedno več bo nestandardnih, novih oblik dela, osebe bodo v delovno aktivni dobi večkrat prehajale med različnimi statusi (iz izobraževanja na trg dela, iz brezposelnosti v zaposlitev oziroma med različnimi zaposlitvami...), kar bo vplivalo na porast tveganj za socialno izključenost, revščino in družbeno neenakost.

Ključen izziv na trgu dela bo povečanje delovne aktivnosti ranljivih skupin, predvsem starejših, nižje izobraženih in dolgotrajno brezposelnih, kar zahteva celovit pristop in prilagoditev ukrepov posameznim ciljnim skupinam. V Strokovni podlagi za določitev ciljev Slovenije za leto 2030 (*MDDSZ, september 2021*) je navedeno, da bodo v tem desetletju potrebni različni ukrepi v podporo višanju stopnje delovne aktivnosti kot je zagotavljanje stabilnega in zadostnega obsega finančnih sredstev za izvajanje programov in ukrepov APZ, zvišanje deleža udeležbe odraslih v vseživljenjskem učenju s poudarkom na digitalnih kompetencah, preprečevanje dolgotrajne brezposelnosti in brezposelnosti starejših, ipd. Pri tem velja poudariti, da mora biti vodilo za povečanje delovne aktivnosti, predvsem načelo vključujočega trga dela, kar je za okrevanje po trenutni krizi še kako pomembno.

Tudi v Načrtu za okrevanje in odpornost (*Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, junij 2021*) se načrtuje za krepitev odpornosti trga dela med drugim vzpostavitev stalne krizne sheme skrajšanega delovnega časa, spremembo zakonodaje na področju nadomestila za brezposelnost, pripravo zelene knjige o prihodnosti dela in pripravo analize na področju posledic digitalizacije za slovenski trg dela, evalvacijo ukrepov aktivne politike zaposlovanja ter prilagoditev izvedbenih dokumentov Smernic za izvajanje aktivne politike zaposlovanja 2021–2025 vse s ciljem zmanjšanja števila dolgotrajno brezposelnih oseb. Za ohranjanje zaposlitev in večjo vključenost določenih skupin na trgu dela so predvidene naložbe za odpravljanje ovir in večjo vključenost starejših, mladih in invalidov ter naložbe v usposabljanje in izobraževanje zaposlenih.

Zavod je eden ključnih izvajalcev interventnih ukrepov za omilitev posledic epidemije. Epidemija je tudi bistveno vplivala na delovanje Zavoda in zahtevala prilagoditev poslovnih procesov ter organizacije dela. Tudi v prihodnosti bodo nenehno prilagajanje dela in globalne spremembe pomenile nove strateške in razvojne izzive za Zavod, izzive v smeri modernizacije storitvenega modela, vlaganje v nove tehnologije in znanja zaposlenih ter krepitev partnerstva in medsebojnega sodelovanja z deležniki na trgu dela. Zavod je v letu 2021 sprejel Strategijo ZRSZ 2025, kjer so glavni cilji do leta 2025 (1) Aktiviranje vsega razpoložljivega delovnega potenciala. (2) Razvoj in implementacija novega storitvenega modela, z razvojem digitalnega poslovanja, prilagoditvijo procesov in pripravo zaposlenih za prehod na nov storitveni model. (3) Krepitev sodelovanja in partnerstva z deležniki, ki so pomembni za uresničevanje strateških smernic Zavoda ter (4) Povezovanje vseh razvojnih aktivnosti za usklajeno in kakovostno izvajanje strateških smernic Zavoda, za dvig kakovosti storitev za brezposelne, iskalce zaposlitve in delodajalce.

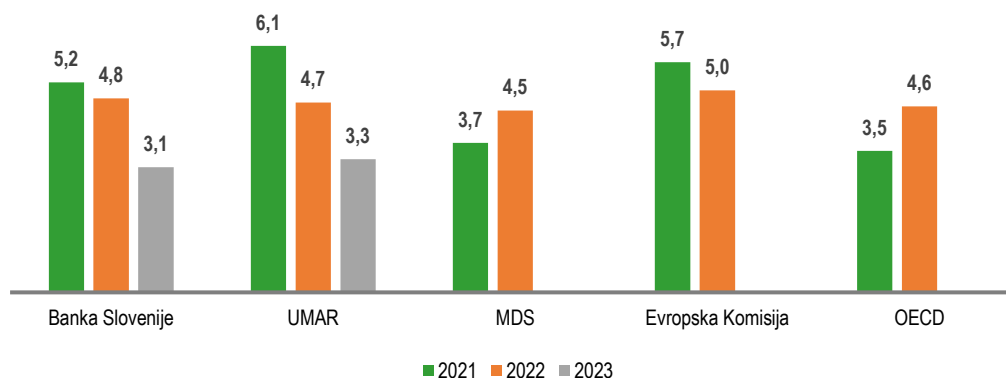
V smeri uresničevanje glavnih ciljev Strategije ZRSZ bomo v letu 2022 prednostno obravnavali osebe, ki so zaposljive z dodatno in poglobljeno intenzivno obravnavo, zastopali ranljive skupine brezposelnih oseb pri delodajalcih in ozaveščali delodajalce o zaposlitvenem potencialu starejših in ranljivih, sodelovali z vsemi deležniki na trgu dela za pokrivanje potreb v dejavnostih, kjer primanjkuje delovne sile, krepili sodelovanje s Centri za socialno delo pri svetovalni obravnavi posameznikov in vključevanju v socialno aktivacijo, sodelovali z deležniki pri razvoju ustreznih programov izobraževanja in usposabljanja za odrasle za premostitev primanjkljaja na trgu dela ter uvedli novo orodje za ujemanje ponudbe in povpraševanja na spletu in pri delu svetovalcev zaposlitve.

1 Makroekonomske razmere

Napovedi slovenskih in mednarodnih institucij glede gospodarske rasti so pozitivne. Gospodarska aktivnost se krepi tudi v dejavnostih, ki jih je epidemija v letu 2020 in 2021 močno prizadela. Za letos se napovedi spremembe slovenskega realnega BDP gibljejo od 3,5 % do 6,1 %, v letu 2022 pa lahko pričakujemo rast v višini od 4,5 % do 5,0 %. Okrevanje gospodarske aktivnosti pozitivno vpliva na trg dela. Letos bo stopnja anketne brezposelnosti že padla pod 5,0 %, stopnja registrirane brezposelnosti pa na 7,7 %.

Po dinamičnih razmerah v letu 2020, ki ga je v veliki meri krojila epidemija Covid-a, se razmere v 2021 umirjajo. Gospodarstvo ima manj omejitev pri poslovanju, kar se odraža na krepitvi bruto domačega proizvoda. UMAR-jeva Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2021 je trenutno najnovejša napoved s podrobnimi analizami in napovedmi za slovensko gospodarstvo. Septembra letos je UMAR napovedal rast gospodarske aktivnosti tako v Sloveniji in EU kot celoti ter tudi v za slovensko gospodarstvo pomembnejših partnericah. V EU-27 naj bi se BDP letos realno povečal za 5,0 %, v letu 2022 naj bi porasel za 4,4 % in v letu 2023 za 2,4 %. Za Slovenijo UMAR napoveduje za letos rast gospodarstva v višini 6,1 %, v letu 2022 rast 4,7 % in v 2023 rast v višini 3,3 %. Gospodarska aktivnost se krepi tako v dejavnostih, ki jih epidemija ni močno prizadela (predelovalne dejavnosti, gradbeništvo itd.), sprostitev določenih ukrepov za zajezitev epidemije pa se odraža tudi na okrevanju gostinskih in nastanitvenih storitev ter drugih dejavnosti, ki so povezane z zasebno potrošnjo prebivalstva. Krepijo se tudi dejavnosti, ki so v večji meri odvisne od mednarodne menjave, npr. promet in skladiščenje, h kateri pa vplivajo razmere v pomembnejših zunanjetrgovinskih partnericah. Napovedi za te države kažejo pozitivne vplive, nemški BDP naj bi letos porasel za 3,4 %, v Italiji za 6,2 %, v Avstriji za 4,0 %, v Franciji za 6,3 %, v Rusiji za 3,8 % ter na Hrvaškem za 8,7 %. Napovedi so spodbudne tudi za leto 2022, za vse zgornje države UMAR napoveduje gospodarsko rast, gospodarska aktivnost naj bi se najbolj okrepila v Nemčiji, Avstriji in Hrvaški (v vseh za 4,4 %), nekoliko nižje rasti pa so napovedane za leto 2023. K umiritvi rasti bodo prispevale tudi naraščanje cen surovin in materialov ter negotovost v dobavnih verigah.

Slika: Realna rast BDP v Sloveniji, v %, napovedi institucij

Viri:

Banka Slovenije: Napovedi makroekonomskih gibanj v Sloveniji, junij 2021

Evropska komisija: Summer 2021 Economic Forecast, julij 2021

UMAR: Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2021, september 2021

MDS: World Economic Outlook (april 2021), april 2021

OECD: OECD Economic Outlook, Volume 2021, Issue 1, maj 2021

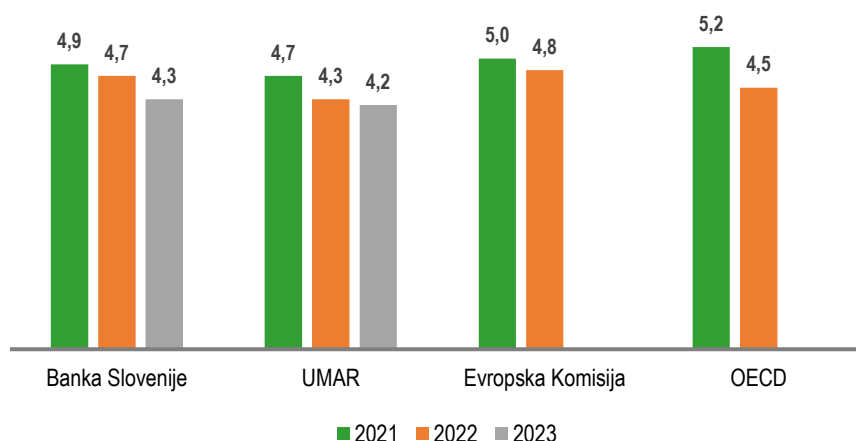
Ukrepi za zaježitev negativnih posledic epidemije za gospodarstvo ter okrevanje gospodarstva so že lani, še bolj pa letos, pozitivno vplivali na trg dela. Razmere so se letos že precej izboljšale; npr. registrirana brezposelnost se je v letošnjih prvih devetih mesecih zmanjšala za skoraj četrtino; pozitivna gibanja pa pričakujemo tudi v prihodnjih dveh letih.

Število formalno delovno aktivnih se je po daljšem obdobju rasti umirjalo že v letu 2019, v letu 2020 pa je epidemija vplivala na precejšen padec delovne aktivnosti, še večja odpuščanja pa so zagotovo preprečili protikoronski ukrepi za ohranitev delovnih mest. Po podatkih SURS-a je bilo v lanskem letu delovno aktivnih 888.918 oseb, kar je 0,6 % manj kot v letu 2019. V februarju 2020, pred izbruhom pandemije, je bilo delovno aktivnih 898.250 oseb, do avgusta, ko je bilo najmanj delovno aktivnih v letu 2020, pa se je zmanjšalo na 882.125, kar je bilo 1,2 % manj kot v avgustu 2019 ter 16.125 oz. 1,8 % manj kot konec februarja 2020. V letošnjih prvih osmih mesecih je bilo v povprečju delovno aktivnih 894.338 oseb, kar je na podobni ravni kot v celotnem letu 2019. V januarju se je glede na lanski december število sicer znižalo za 1,1 %, v vseh sledečih sedmih mesecih pa SURS beleži rast. V juniju, juliju in avgustu je bilo delovno aktivnih več kot 900 tisoč oseb, v avgustu 902.063.

Primerjava podatkov o delovno aktivnih po dejavnosti za letošnji in lanski avgust kaže, da se je zaposlenost v večini dejavnosti povečala. V letošnjem avgustu je bilo manj delovno aktivnih v dejavnostih kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo (-2,4 %), rudarstvo (-4,7 %), finančne in zavarovalniške dejavnosti (-2,8 %), poslovanje z nepremičninami (-0,4 %) in v kulturnih, razvedrilnih in rekreacijskih dejavnostih (-0,5 %). V povprečju je bilo letos avgusta za 2,3 % več delovno aktivnih kot lani avgusta, nadpovprečno pa je zaposlenost porasla v šestih dejavnostih. Izstopa gradbeništvo (+5,8 %), sledijo pa zdravstvo in socialno varstvo (+4,5 %), informacijske in komunikacijske dejavnosti (+4,2 %), gostinstvo (+3,6 %), predelovalne dejavnosti ter strokovne znanstvene in tehnične dejavnosti (v obeh +3,0 %).

Tudi v primerjavi z avgustom 2019, to je s prvim primerljivim mesecem iz časa pred epidemijo, podatki kažejo na krepitev delovne aktivnosti. Skupaj je delovna aktivnost porasla za 1,0 %. Med večjimi dejavnostmi po številu zaposlenih izstopa zdravstvo in socialno varstvo, glede na avgust 2019 je bilo letos v tej dejavnosti zaposlenih 9,0 % več oseb. Rast beleži tudi gradbeništvo (+5,4 %), trgovina (+0,4 %) ter dejavnosti izobraževanja (+3,7 %) in javne uprave (+1,4 %). Na drugi strani je delovna aktivnost še vedno nižja v predelovalnih dejavnostih (-0,1 %).

Slika: Stopnja anketne brezposelnosti, v %

Viri:

Banka Slovenije: Napovedi makroekonomskih gibanj v Sloveniji, junij 2021

Evropska komisija: Spring 2021 Economic Forecast, maj 2021

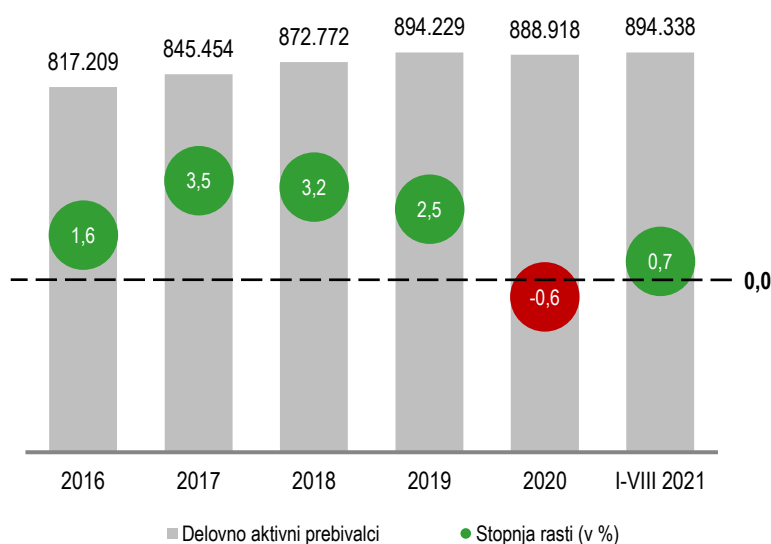
UMAR: Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2021, september 2021

OECD: OECD Economic Outlook, Volume 2021, Issue 1, maj 2021

UMAR v jesenski napovedi za letos napoveduje 901,4 tisoč formalno delovno aktivnih, za leto 2022 napoveduje 1,6 % rast delovne aktivnosti, za leto 2023 pa 1,2 % rast. Sočasno z rastjo delovne aktivnosti se zmanjšuje število brezposelnih. V letošnjih devetih mesecih je bilo v povprečju registriranih 77.087 brezposelnih, UMAR za letos napoveduje povprečno brezposelnost v višini 75,4 tisoč, v letu 2022 naj bi se zmanjšala na 67,8 tisoč, v 2023 pa naj bi bilo v povprečju brezposelnih 65,0 tisoč oseb. Stopnja registrirane brezposelnosti naj bi bila letos 7,7 %, v letu 2022 naj bi se zmanjšala na 6,9 %, v letu 2023 pa na 6,6 %. UMAR tudi napoveduje, da se bodo povečale omejitve, povezane z razpoložljivostjo delovne sile.

Stopnja anketne brezposelnosti se je letos znižala na 4,7 %, v letu 2022 naj bi se znižala na 4,3 %, kar je že nižje, kot je bila v letu 2019. Za 2023 UMAR napoveduje znižanje na 4,2 %. Podobne so tudi napovedi Banke Slovenije, V letošnjem letu bo stopnja anketne brezposelnosti 4,9 %, do leta 2023 pa se bo spustila na 4,3 %.

Slika: Delovno aktivno prebivalstvo, število in stopnja rasti, Slovenija

Vir: SURS

V Napovedniku zaposlovanja, ki ga dvakrat letno izvaja Zavod, so delodajalci za drugo polovico leta 2021 napovedali rast zaposlenosti za 2,1 %. Najbolj spodbudne so bile napovedi v gostinstvu, gradbeništvu, zdravstvu in socialnem varstvu ter dejavnosti poslovanja z nepremičninami, dejavnosti javne uprave in obrambe, zmanjšanje zaposlenosti so napovedali le delodajalci z dejavnosti izobraževanja, kmetijstva in kulturnih, razvedrilnih in rekreacijskih dejavnosti. Raziskovanje je bilo izvedeno v aprilu in maju, v vzorec pa so bili zajeti delodajalci z 10 in več zaposlenimi. 3 izmed desetih delodajalcev so bili optimistični glede povpraševanja po njihovih proizvodih oz. storitvah, 56 % pa ni pričakovalo spremembe povpraševanja. Najbolj so bili optimistični delodajalci iz gostinstva (43 %), kar je bila predvsem posledica predvidenega sproščanja poslovanja v tej dejavnosti. Hkrati so bili v gostinstvu tudi najbolj pesimistični glede poslovanja, izmed vseh dejavnosti je bil v tej najvišji delež delodajalcev, ki so napovedali krčenje poslovanja (36 %). Več kot tretjina delodajalcev (37 %) se je srečevalo s pomanjkanjem ustreznega kadra, največkrat z vozniki težkih tovornjakov, varilci, delavci za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih, zidarji in orodjarji. Delodajalci so najpogosteje ocenjevali, da je pomanjkanje v največji meri posledica dejstva, da kadra na trgu dela ni.

2 Registrirana brezposelnost

Gospodarska aktivnost se po izrazitem padcu v letu 2020 ponovno krepi v pričo izboljševanja epidemičnih razmer, prilagajanja novim razmeram ter sprejetih interventnih ukrepov za blaženje negativnih posledic epidemije ter za pospeševanje okrevanja. **Upadanje števila registriranih brezposelnih oseb je tako pričakovati tudi v prihodnjem letu.** Po napovedih UMAR-ja se bo povprečno število brezposelnih oseb iz skoraj 75,4 tisoč v septembru 2021 znižalo na 67,8 tisoč v septembru naslednje leto ter na 65,0 tisoč brezposelnih v septembru 2023. Posledično se bo **znižala tudi stopnja registrirane brezposelnosti**, in sicer na 6,9 % do septembra 2022 ter na 6,6 % do septembra 2023, **stopnja anketne brezposelnosti pa bi se naj po napovedih iz 4,7 % v letu 2021 nadalje zniževala do 4,2 % v letu 2023.** Po ocenah bodo v prihodnjih letih na gibanja na trgu dela zaradi demografskih sprememb ponovno vedno bolj vplivale omejitve povezane z razpoložljivostjo delovne sile.

Razglasitev epidemije COVID-19 v marcu 2020 in uvedba strogih ukrepov za zaježitev širjenja koronavirusa, sta vplivala na skokovit porast registrirane brezposelnosti, s čemer je bil prekinjen večletni ugoden trend njenega upadanja. Sprejeti interventni ukrepi, prilagajanje podjetij na nove razmere in umirjanje epidemičnih razmer ter posledično krepitev gospodarske aktivnosti, je vplivalo na nižje število prehodov v brezposelnost in posledično na ponovno upadanje registrirane brezposelnosti v letu 2021. Tako je bilo v septembru registriranih 66.122 brezposelnih oseb, kar je za 17.644 oseb oz. 21,1 % manj kot septembra 2020 in je najnižje po letu 2008. Povprečno število registriranih brezposelnih je bilo v obdobju od januarja do septembra 2021 v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta nižje za 9,3 % oziroma za 7.908 oseb. Epidemične razmere bodo, ob običajnem naraščanju števila brezposelnih proti koncu leta zaradi prijav iskalcev prve zaposlitve, sezonskih dejavnikov in izteka zaposlitve za določen čas, še imele pomemben vpliv na dogajanja na trgu dela.

Preglednica: Gibanje registrirane brezposelnosti

Leto / obdobje	Registrirana brezposelnost		Indeks na predhodno obdobje		Stopnja registrirane brezposelnosti, povprečje (v %)**
	Konec obdobja	Povprečje obdobja	Konec obdobja	Povprečje obdobja	
2012	118.061	110.183	104,7	99,5	12,0
2013	124.015	119.827	105,0	108,8	13,1
2014	119.458	120.109	96,3	100,2	13,1
2015	113.076	112.726	94,7	93,9	12,3
2016	99.615	103.152	88,1	91,5	11,2
2017	85.060	88.648	85,4	85,9	9,6
2018	78.534	78.474	92,3	88,5	8,2
2019	75.292	74.178	95,9	94,5	7,7
2020	87.283	85.003	115,9	114,6	8,7
I-IX 2021*	66.122	77.087	78,9	90,7	8,1

* Podatki za leto 2021 so stanje september 2021 ali za obdobje januar - september 2021. Pri medletnih primerjavah je uporabljeno ustrezno obdobje ali stanje preteklega leta. Izjema je povprečna stopnja registrirane brezposelnosti, kjer je podatek za obdobje januar - avgust 2021.

** Vir podatkov o stopnji registrirane brezposelnosti je z julijem 2017 Zavod RS za zaposlovanje, pred tem pa SURS (SRDAP).

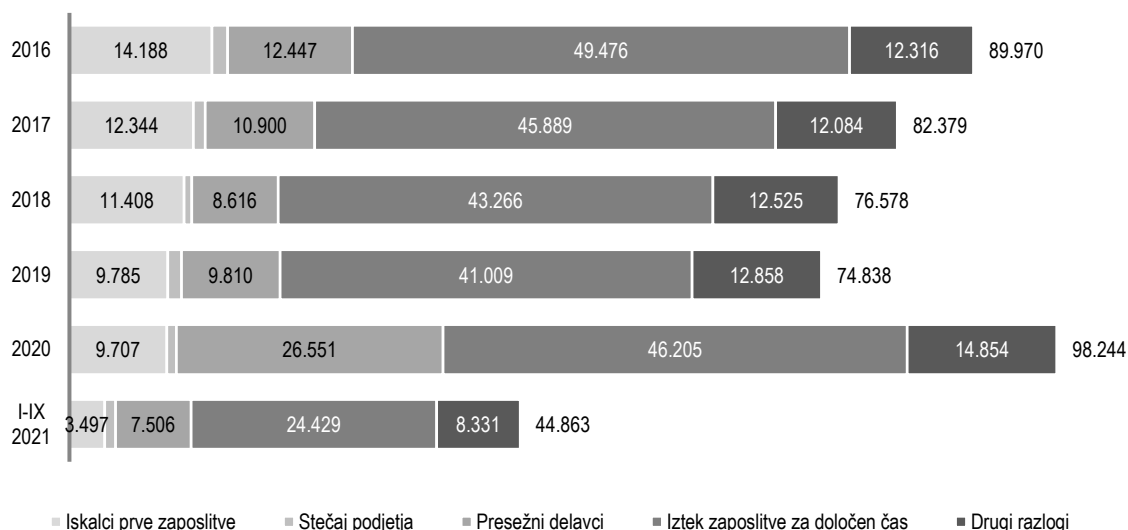
2.1 Prijave in odjave iz evidence brezposelnih

Ob krepitvi gospodarske aktivnosti in ob nadaljnjem zmanjševanju števila registriranih brezposelnih oseb pričakujemo v prihodnjih letih nižje prijave na letni ravni, ki bodo pogojene z demografskimi spremembami, kot so zmanjševanje obsega generacij, ki vstopajo na trg dela ter večji obseg prehodov v upokojitev zaradi staranja prebivalstva.

V letu 2022 pričakujemo manj prehodov aktivnega prebivalstva med različnimi statusi na trgu dela. Delodajalci bodo še previdni pri zaposlovanju, še se bodo posluževali fleksibilnih oblik zaposlovanja oz. najemanja delovne sile, kar jim omogoča hitro prilagajanje poslovnim razmeram, hkrati pa se bodo zaradi demografskih sprememb že pojavljale težave pri zagotavljanju delovne sile.

Obsega prijav in odjav iz evidence brezposelnih opredeljujeta dinamiko trga dela. Večji obseg tokov v in iz brezposelnosti kaže na večjo dinamiko in fleksibilnost trga dela. Večje število prijav in odjav se praviloma odraža v krajšem času brezposelnosti, presežek prijav pa, četudi kratkoročno, lahko skrajša povprečni čas brezposelnosti, dolgoročno vpliva na poslabšanje strukture brezposelnosti.

Slika: Prijave v registrirano brezposelnost glede na vzrok prijave

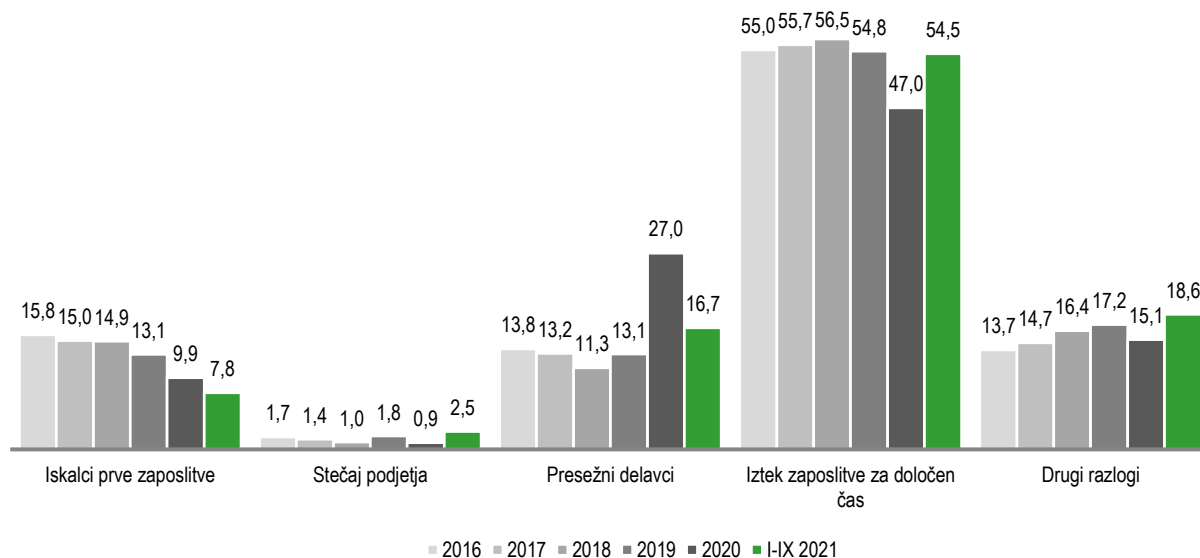
Po skokovitem porastu števila prijav v registrirano brezposelnost zaradi nastalih kriznih razmer, so se v letošnjem letu prijave vpricho ugodnih razmer na trgu dela ponovno zmanjšale in so še nižje kot pred epidemijo. V prvih devetih mesecih se je v evidenco brezposelnih na novo prijavilo 44.863 oseb, kar je za 29.359 oseb oz. 39,6 % manj kot v enakem obdobju lani. Med novoprijavljenimi se je glede na primerljivo obdobje lani povečalo le število prijav zaradi stečaja ali likvidacije podjetja (za 334 oseb oz. 43,6 %), medtem ko je upadlo število prijav iz razloga presežnih delavcev (za 13.180 oseb oz. 63,7 %), izgube zaposlitve za določen čas (za 11.387 oseb oz. 31,8 %) in število prijav iskalcev prve zaposlitve (za 1.592 oseb oz. 31,3 %).

V brezposelnost je največ oseb prešlo iz predelovalnih dejavnosti (8.287), trgovine, vzdrževanja in popravila motornih vozil (4.986), gradbeništva (4.310), izobraževanja (3.589), drugih raznovrstnih poslovnih dejavnosti (3.428) ter gostinstva (3.118). Največji upad prijav brezposelnih oseb glede na lansko primerljivo obdobje je bil iz dejavnosti gostinstva (-61,8 %).

V poklicni strukturi novoprijavljenih je bilo največ delavcev za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih (2.620), prodajalcev (2.210), natakarjev (1.671), čistilcev, strežnikov in gospodinjskih pomočnikov ipd. v uradih, hotelih in drugih ustanovah (1.632), tajnikov (1.624), drugih delavcev za preprosta dela (1.495),

komercialnih zastopnikov za prodajo ipd. (872), skladiščnikov in uradnikov za nabavo in prodajo (825), kuhinjski pomočnikov (651), sestavljavcev električne in elektronske opreme (638), zidarjev (636), vzgojiteljev in pomočnikov vzgojiteljev predšolskih otrok (595), delavcev za preprosta dela pri nizkih gradnjah (594), voznikov osebnih vozil, taksijev in lahkih dostavnih vozil (566), kuharjev (500).

Slika: Struktura prijav v registrirano brezposelnost, v %

Kriza, ki jo je povzročila epidemija, najbolj vpliva na nekatere skupine brezposelnih oseb še posebej ranljive (starejši, dolgotrajno brezposelni, nizko izobraženi, mladi).

Po priporočilih OECD in Evropske komisije, bo potrebno **povečati zaposljivost nizko usposobljenih in starejših delavcev z izboljšanjem ustreznosti izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela ter z ukrepi vseživljenjskega učenja in aktivacijskimi ukrepi, vključno z izboljšanjem digitalne pismenosti.**

Rast zaposlenosti in posledično upad brezposelnosti se praviloma odraži na zmanjševanju odjav iz brezposelnosti kot posledica manjših prijav novih brezposelnih in težjega zaposlovanja preostale skupine, ki potrebuje več pomoči oz. bolj poglobljeno podporo pri iskanju nove zaposlitve.

Po razglasitvi epidemije v marcu 2020 so ob porastu prijav v brezposelnost porastle tudi odjave iz brezposelnosti, v letošnjih prvih devetih mesecih pa se je tako obseg prijav kot odjav ponovno znižal.

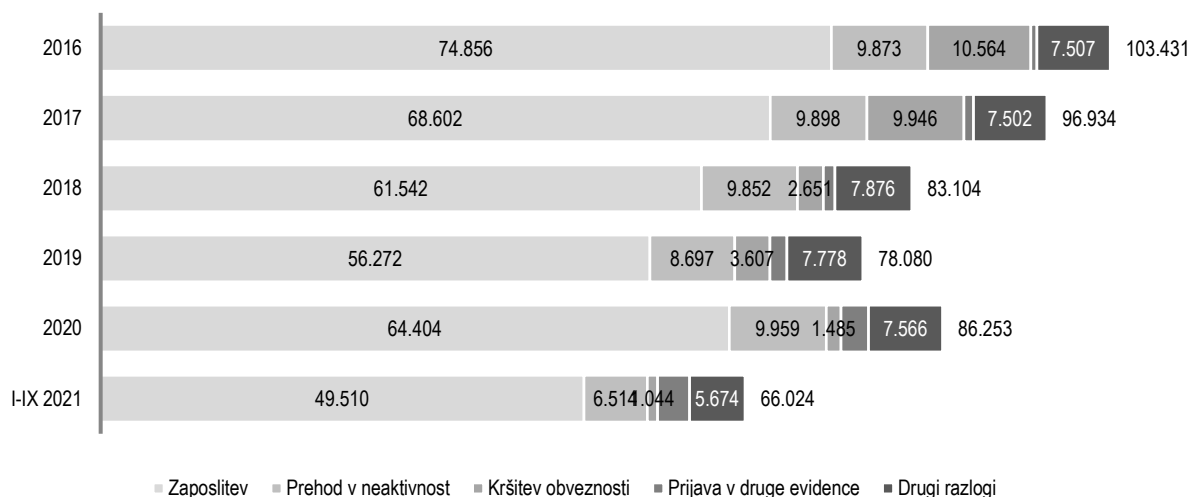
Kljub zmanjševanju števila odjav zaradi zaposlitve v zadnjih letih, predstavlja delež zaposlitev v skupnih odjavah praviloma okrog tri četrtine. V prvih devetih mesecih letos se je zaposlilo 49.510 brezposelnih oseb, kar je za 1,9 % manj kot v primerljivem obdobju lani, nekoliko nižji pa je tudi delež zaposlitev v odjavah, saj je znašal 75,0 % (76,8 % v enakem obdobju lani).

Največ brezposelnih oseb se je zaposlilo v predelovalnih dejavnostih (8.619), trgovini, vzdrževanju in popravilu motornih vozil (5.632), gradbeništvu (4.826), gostinstvu (4.409) ter drugih raznovrstnih

poslovnih dejavnostih (4.271). Največji upad odjav v zaposlitev glede na lansko primerljivo obdobje je bil v gradbeništvu (-20,4 %).

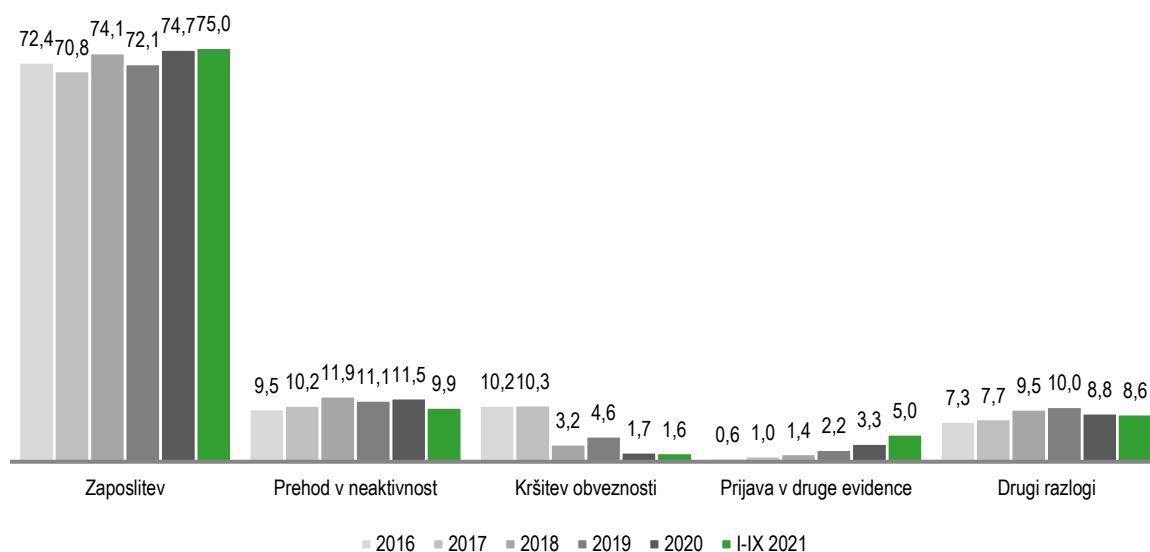
V poklicni strukturi brezposelnih oseb, ki so se zaposlile je največ natararjev (4.007), delavcev za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih (3.432), prodajalcev (3.184), čistilcev, strežnikov in gospodinjskih pomočnikov ipd. v uradih, hotelih in drugih ustanovah (2.412), tajnikov (2.181), drugih delavcev za preprosta dela (1.949), komercialnih zastopnikov za prodajo ipd. (1.288), kuhinjski pomočnikov (1.264), zidarjev (1.190), delavcev za preprosta dela pri nizkih gradnjah (1.116), skladiščnikov in uradnikov za nabavo in prodajo (1.055), kuharjev (1.021).

Slika: Odjave iz registrirane brezposelnosti po vzroku odjave

Med leti se struktura odjav bistveno ne spreminja; tudi letos so najbolj zastopani deleži odjav zaradi zaposlitve oz. samozaposlitve (75,0 %), prehoda v neaktivnost (9,9 %) – med temi največ zaradi upokojitve, pridobitve starševskega nadomestila, vključitve v redno šolanje ter z 8,6 % odjave zaradi drugih razlogov - na primer lastna volja.

Slika: Struktura odjav iz registrirane brezposelnosti, v %

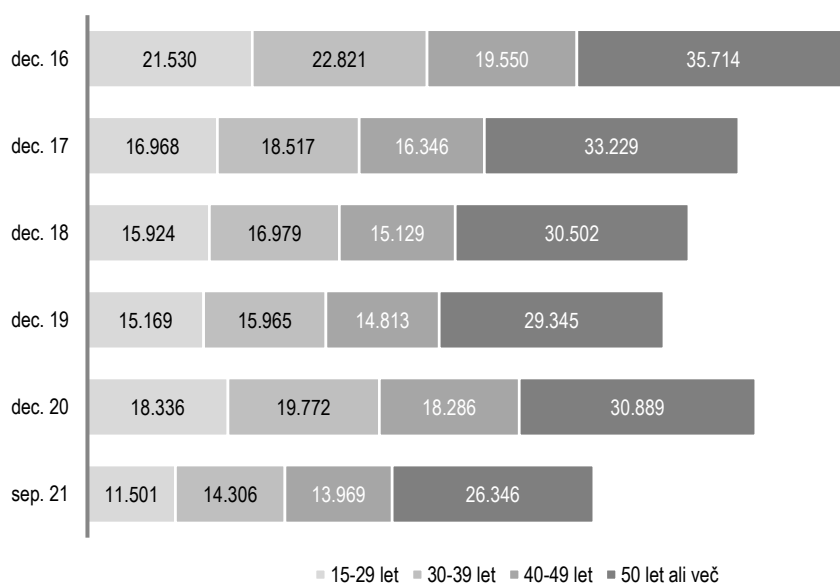

2.2 Strukturne značilnosti brezposelnosti

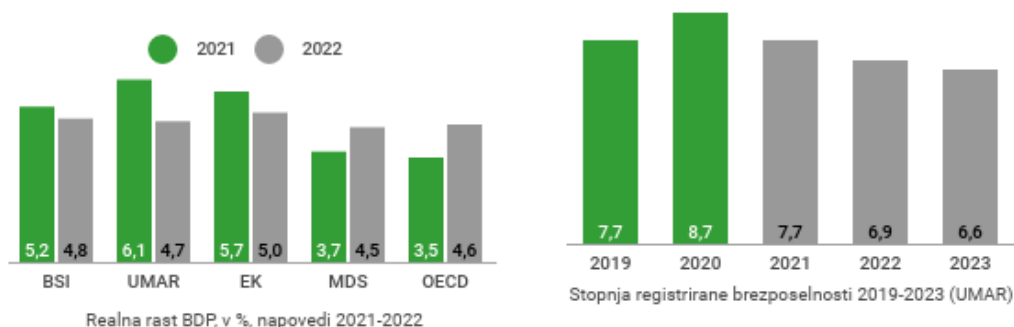
Največji izziv za Zavod predstavljajo naslednji vidiki brezposelnosti: brezposelnost starejših, brezposelnost nizko izobraženih in dolgotrajna brezposelnost ter brezposelnost mladih. Pogosto brezposelne na trgu dela ovirajo tudi **kombinacije različnih omejitev**. V prihodnjem obdobju lahko po okrevanju zaradi posledic odziva na epidemijo na trgu dela v Sloveniji pričakujemo **primanjkljaj delovne sile** predvsem zaradi strukturnih neskladij in demografskih sprememb. Zato je ključno, da se v čim večji meri uskladi ponudbo in povpraševanje na trgu dela oz. se v delovno aktivnost vključi tudi ranljive skupine na trgu dela.

Trg dela v zadnjih letih doživlja bistvene spremembe. Nestabilnost zaposlitev in nenehno prilagajanje znanj pomeni velik izziv tako za posameznika kot za družbo. Ključna vloga Zavoda bo opolnomočenje iskalcev zaposlitve pri različnih prehodih na trgu dela (iz izobraževanja na trg dela, iz brezposelnosti v zaposlitev oziroma med različnimi zaposlitvami). Med brezposelnimi z več težavami pri zaposlovanju so starejši (stari 50 let ali več), dolgotrajno brezposelni, brezposelni brez izobrazbe, invalidi, osebe z zdravstvenimi oz. drugimi omejitvami in mladi (15–29 let).

Slika: Registrirane brezposelne osebe po starosti

TRG DELA 2021-2023

REGISTRIRANA BREZPOSELNOST, SEPTEMBER 2021

66.122 registriranih brezposelnih oseb

32,0 % nizko izobraženih

39,8 % starejših (50 let ali več)

59,8 % dolgotrajno brezposelnih

Priporočila

- Povečanje delovne aktivnosti **ranljivih skupin brezposelnih** (hitrejši prehod na trg dela in preprečevanje dolgotrajne brezposelnosti) ter **zmanjševanje vrzeli med potrebnimi in dejanskimi veččinami** iskalcev zaposlitve.
- **Hitro odzivni programi APZ** glede na potrebe trga dela in prilagojeni stanju po epidemiji.
- Ustrezna **izobraževanja in usposabljanja** ter promocija **vseživljenjskega učenja** in **izboljšanja digitalne pismenosti** z namenom povečanja zaposlitvenih možnosti (starejših in nizko usposobljenih) delavcev.
- Vlaganje v razvoj kompetenc, znanj in spretnosti za **prožno prilagajanje** hitrim spremembam na trgu dela.
- **Spodbujanje zaposlovanja** v spolno netipičnih poklicih in deficitarnih poklicih,
- Izboljšanje sistema **varne prožnosti** ter zmanjševanje pasti brezposelnosti in neaktivnosti, še posebno na območjih z visoko brezposelnostjo,
- **Prilagajanje delovnih mest** in organizacije dela demografskim, tehnološkim in podnebnim spremembam.
- **Sinergijsko delovanje in povezovanje vseh deležnikov** za izboljšanje stanja na trgu dela ter na področju socialnega varstva in zdravstvenega sistema.
- **Odprava posledic epidemije** z ohranitvijo zaposlenosti, kot je shema skrajšanega delovnega časa in s fleksibilnimi oblikami dela ter vlaganje v digitalna znanja in spretnosti.
- V čim večji meri **preprečevati, da bi brezposelne osebe postajale neaktivne.**

Viri: Banka Slovenije (BSI), Evropska komisija (EC), Mednarodni denarni sklad (IMF), Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD), Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ), Urad za makroekonomske analize in razvoj (UMAR), Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (ZRSZ)

2.2.1 Struktura brezposelnih glede na starost

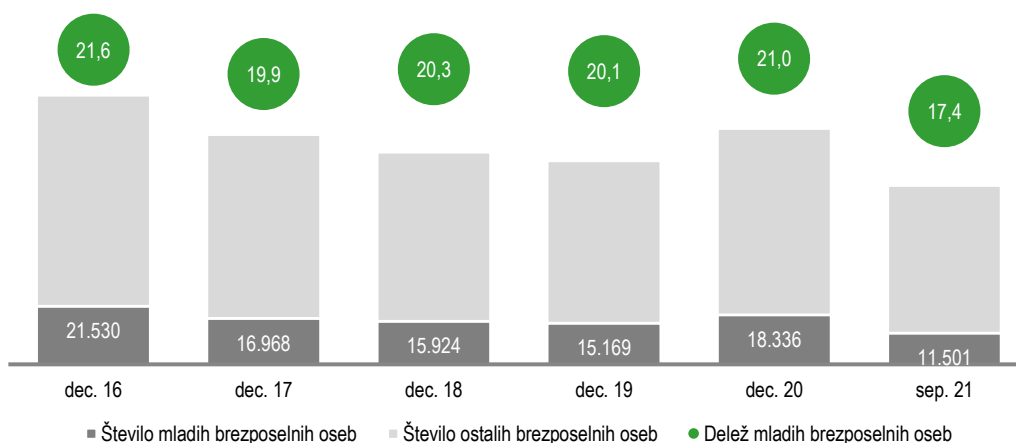
Uspešnost **mladih (15–29 let)** pri prvem vključevanju na trg dela oz. iskanju zaposlitve po zaključku šolanja je izrednega pomena za nadaljnji razvoj karierne poti. Z vidika družbe je hitro vključevanje na trg dela pomembno predvsem v izogib izgubi potenciala znanja in kot povračilo investicije, ki jo država vложи v izobraževanje posameznika, še posebej, če je to izobraževanje dolgotrajno (terciarna izobrazba). Daljši čas izobraževanja pomeni več sredstev, ki jih država nameni za njegovo izobraževanje, zato je toliko večja izguba potenciala mladih, če se po končanem šolanju v doglednem času ne zaposlijo svoji izobrazbi primerno.

Mladi so sicer med najbolj ogroženimi skupinami na trgu dela, saj na le-tega šele vstopajo in pogosto zaradi pomanjkanja (formalnih) izkušenj težko najdejo ustrezno zaposlitev, poleg tega pa pogosto delajo v prekarnih oz. fleksibilnih zaposlitvah, zato so ob nastopu krize običajno prvi, ki izgubijo zaposlitev.

Brezposelnost mladih je do leta 2019 upadala nato pa v letu 2020 zaradi epidemije narasla na 18.336 brezposelnih mladih. V letu 2021 se je ponovno nadaljeval trend upadanja.

Konec septembra letos je bil na Zavodu prijavljen 11.501 brezposeln mladi, kar predstavlja manj kot petino (17,4 %) skupne brezposelnosti, in 28,9 % znižanje v primerjavi z lanskim septembrom.

Slika: Število in delež mladih brezposelnih, stanje konec leta

Gibanja na trgu dela v veliki meri sooblikujejo demografski trendi oziroma staranje prebivalstva. Zaradi slednjega se zmanjšuje delovno sposobno prebivalstvo, kar se odraža v porastu izdatkov za pokojnine, spremenjenem vzorcu potrošnje in naraščajočem tveganju revščine. Zaradi navedenih tveganj se pojavljajo iniciative za čim kasnejši odhod s trga dela, podaljševanje delovne dobe, zaostrovanje pogojev za upokojitev in spodbude za zadrževanje starejših na delovnih mestih. Ključnega pomena za starejše na trgu dela je tako ravnotežje med zakonsko zaščito že zaposlenih, prilagajanjem delovnih pogojev starejšim ter spodbujanjem reintegracije brezposelnih starejših na trg dela.

Starejši brezposelni na trgu dela predstavljajo ranljivo skupino, v primerjavi z drugimi starostnimi skupinami brezposelnih imajo še dodatne ovire, saj so pri zaposlovanju zaznamovani s starostjo, pogosto slabšo izobrazbo, manjšo fleksibilnostjo, zaradi večje prisotnosti zdravstvenih težav in invalidnosti (več kot četrtina starejših brezposelnih ima status invalidne osebe) pa se jim pripisuje tudi nižja produktivnost. V veliki meri so starejši izpostavljeni tudi dolgotrajni brezposelnosti (dolgotrajno brezposelni predstavljajo približno dve tretjini brezposelnih starejših). Dodatna oteževalna okoliščina pri zaposlovanju starejših je izobrazbena raven. Prevladujejo osebe, ki imajo največ osnovnošolsko oziroma srednjo poklicno izobrazbo, čeprav zadnja leta med starejše brezposelne prehajajo višje izobraženi, kar ta trend spreminja v prid srednji štiriletni in višji izobrazbi. Trg dela vse bolj opredeljujejo

poglobljena strukturna neskladja na trgu predvsem pri delovnih mestih, ki zahtevajo srednjo poklicno izobrazbo. Trg dela že sedaj zapuščajo osebe z ustreznimi kompetencami, priliva mladih, ki bi zapolnili ta delovna mesta, pa ni, kar se lahko negativno odrazi na razvoju slovenskega gospodarstva.

Decembra 2020 je bilo registriranih 30.889 brezposelnih oseb, starejših od 50 let (35,4 % vseh), kar je 13,5 % manj kot konec leta 2016, ko jih je bilo 35.714 ali 35,9 % vseh. Število brezposelnih starejših se je v obdobju 2016-2019 zniževalo, delež med brezposelnimi pa se je zaradi zmanjševanja skupne brezposelnosti povečeval ter presegel 40,0 %. Število brezposelnih starejših se namreč v primerjavi z ostalimi brezposelnimi zmanjšuje počasneje. Kriza, ki je posledica epidemije, je prispevala k povečanju števila starejših registrirano brezposelnih, a je delež ponovno padel na 36,5 % konec leta 2020.

V letošnjem septembru je bilo med brezposelnimi 26.346 oseb, starih 50 let ali več, kar predstavlja 39,8 % celotne registrirane brezposelnosti.

Preglednica: Starejše brezposelne osebe (50 let ali več), 2016-2021

Leto / obdobje	Ø 2016	Ø 2017	Ø 2018	Ø 2019	Ø 2020	I-IX 2021
50 let ali več, skupaj	36.500	34.270	31.452	29.717	31.023	29.101
delež med vsemi BO, v %	35,4	38,7	40,1	40,1	36,5	37,8
50 do 54 let	13.366	11.300	9.596	8.647	9.079	8.009
55 do 59 let	16.912	15.957	14.470	13.275	13.673	12.586
60 let ali več	6.222	7.013	7.386	7.796	8.272	8.505
starejši dolgotrajno brezposelni	24.169	22.606	20.581	19.143	18.265	18.382
delež med vsemi DBO, v %	43,9	48,0	50,7	50,2	48,1	44,6
starejši nizko izobraženi	12.216	11.443	10.322	9.679	9.841	9.140
delež med vsemi nizko izobraženimi, v %	40,5	42,9	42,4	41,3	37,3	37,7

2.2.2 Brezposelnost nizko izobraženih

Nizko izobražene so osebe, ki imajo samo dokončano osnovno šolo ali manj. Z nizko izobrazbo je precej omejen tudi nabor poklicev, ki jih oseba lahko opravlja, zaradi česar je včasih težko izbrati nov poklicni cilj. Dodatno oviro pri zaposlovanju predstavlja tudi to, da se nizko izobraženi praviloma zaposlujejo na delovnih mestih s težjimi delovnimi pogoji, kjer imajo prednost mlajši iskalci, medtem ko je nizka izobrazba pogostejša med starejšimi, ki težje opravljajo fizična dela. Problematiko zaposlovanja nizko kvalificiranih delavcev in vse manjše število delovnih mest, ki so jim na voljo, potrjujejo tudi podatki o zadnjem poklicu, ki so ga brezposelni opravljali pred prijavo pri Zavodu. Med najpogostejše poklice nizko izobraženih brezposelnih so se letos septembra uvrstili sledeči:

- Delavci za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih
- Čistilci, strežniki in gospodinjski pomočniki ipd. v uradih, hotelih in drugih ustanovah
- Drugi delavci za preprosta dela
- Pometači ipd.
- Delavci za preprosta dela pri nizkih gradnjah
- Kuhinjski pomočniki
- Skladiščniki in uradniki za nabavo in prodajo
- Vozniki osebnih vozil, taksijev in lahkih dostavnih vozil

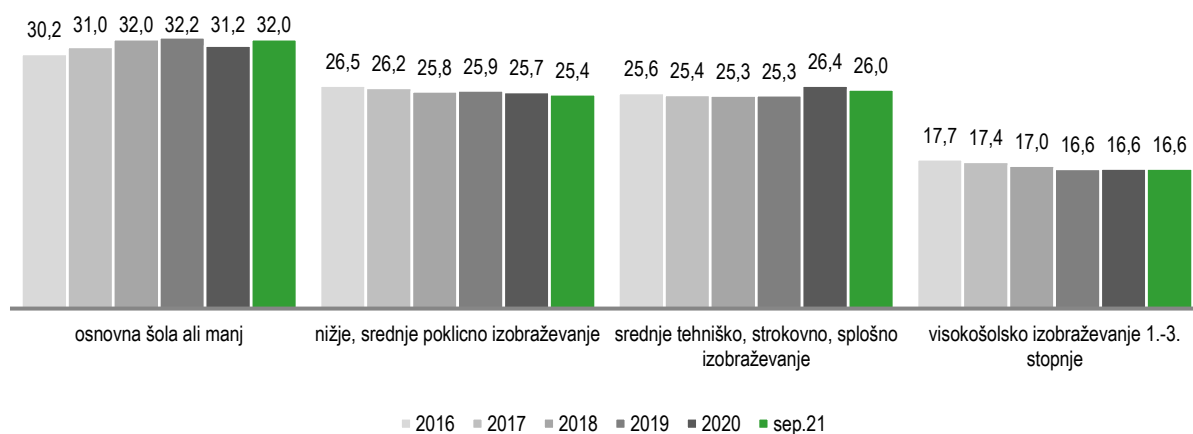
Osebe z nizko izobrazbo so pred nastankom brezposelnosti opravljale še poklice, za katere se sicer predpostavlja raven poklicne izobrazbe: natakar in prodajalec.

Vključevanje nizko izobraženih na trg dela je praviloma težje kot za ostale skupine brezposelnih. V zadnjem desetletju se je namreč število delovno aktivnih z osnovnošolsko izobrazbo znižalo za več kot tretjino, predvsem na račun porasta delovno aktivnih s terciarno izobrazbo. Nizko izobraženi praviloma zaposlitev iščejo dlje; brezposelni z vsaj poklicno izobrazbo so bili v letošnjem septembru v povprečju brezposelni 28,9 meseca, nizko izobraženi pa skoraj deset mesecev več, in sicer 37,9 mesecev.

Decembra 2020 je bilo med brezposelnimi 27.253 brezposelnih z nizko izobrazbo (31,2 % vseh), kar je 9,5 % manj kot konec 2016. V obdobju 2016-2020 se je njihov delež med vsemi brezposelnimi gibal med 30,2 % in 32,2 %. Med vsemi brezposelnimi z nizko izobrazbo so konec leta 2020 izstopali dolgotrajno brezposelni (50,1 %) in starejši od 50 let (36,1 %).

Epidemija je v letu 2020 prispevala k povečanju števila brezposelnih z nizko izobrazbo, nato pa je v letu 2021 število ponovno začelo upadati. Konec septembra 2021 jih je bilo 21.134 (ali 32,0 % vseh), kar je za 21,9 % manj kot septembra 2020.

Slika: Brezposelni po doseženi ravni izobrazbe, stanje konec leta

Zaposlovanje mladih

Mladi si zaslužijo vse mogoče priložnosti, da v celoti razvijejo svoj potencial za oblikovanje prihodnosti EU in uspeh pri zelenem in digitalnem prehodu. Vendar se pogosto srečujejo s težavami pri vstopu na trg dela, kar je med pandemijo COVID-19 postalo še bolj očitno. Zato Evropska komisija predlaga ukrepe kot so: most do delovnih mest – okrepitev jamstva za mlade; politike EU za poklicno izobraževanje in usposabljanje, pripravljene na prihodnost; nov zagon za vajeništva; dodatne ukrepe za podporo zaposlovanju mladih.

V juliju 2020 je tako Evropska komisija objavila sveženj za podporo zaposlovanju mladih, med njimi tudi predlog Priporočila Sveta o okrepljenem jamstvu za mlade „Most do delovnih mest – okrepitev jamstva za mlade«. Le-ta priporoča, da se vsem mladim, starim od 15 do 29 let, v štirih mesecih po nastopu brezposelnosti ali po prenehanju formalnega izobraževanja, ponudi kakovostno zaposlitev, nadaljnje izobraževanje, vajeništvo ali pripravništvo, kar je v skladu z načelom 4 evropskega stebra socialnih pravic.

Zaposlovanje starejših

Stopnja zaposlenosti starejših oseb je v Sloveniji med najnižjimi v EU. Mednarodna priporočila grejo v smeri pokojninske reforme, ki bi dvignila starostno omejitev za upokojitev in tako pripomogla k večji participaciji starejših na trgu dela. Slovenija skuša z različnimi ukrepi starejše zadržati na trgu dela: ukrepi APZ, namenjeni vključevanju starejšim, interventni zakon o zaposlovanju starejših (oprostitev plačila prispevkov za delodajalca, ki zaposli starejšo osebo), spodbude za starejše, ki kljub izpolnitvi pogojev za upokojitev ostanejo na delovnem mestu, z novjšimi ukrepi pa se predvsem spodbuja prilagajanja podjetij starejšim zaposlenim. Pri prehodu starejših iz brezposelnosti v zaposlitev je načeloma potrebna bolj poglobljena oz. dodatna podpora in praviloma tudi pridobitev dodatnih kompetenc. Vse bolj se poudarja tudi vseživljenjsko učenje, ki bi povečalo zaposljivost starejših oseb ter krepitev digitalnih kompetenc starejših.

Zaposlovanje nizko izobraženih

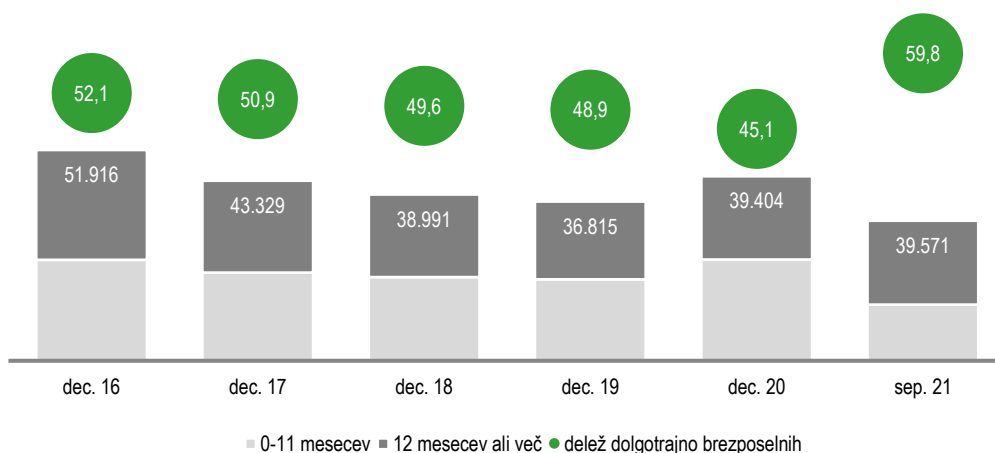
Že samo pomanjkanje veščin in znanj nizko izobraženih brezposelnih oseb se praviloma povezuje še z dolgotrajno brezposelnostjo, kar vpliva na to, da so nizko izobraženi v primerjavi z osebami, ki imajo vsaj poklicno izobrazbo, bistveno dalj časa brez zaposlitve in so tudi bistveno manj konkurenčni na trgu dela. Vse to kaže na potrebnost vključevanja nizko izobraženih v nadaljevanje izobraževanja, vseživljenjsko učenje in na drugi strani vključevanje nizko izobraženih brezposelnih oseb v ukrepe APZ, predvsem v tiste, ki omogočajo pridobivanje novih znanj in kompetenc, kar bi bistveno povečalo možnosti zaposlovanja te skupine brezposelnih.

2.3 Dolgotrajna brezposelnost

Ena ključnih težav tako evropskega kot slovenskega trga dela je naraščanje dolgotrajne brezposelnosti. S krepitvijo gospodarske aktivnosti v prihodnjih letih lahko ponovno pričakujemo, da bo zmanjševanje števila dolgotrajno brezposelnih počasnejše kot upad skupne brezposelnosti, kar že vodi v ponovno naraščanje deleža dolgotrajno brezposelnih oseb.

Dolgotrajno brezposelne osebe so osebe, ki so že eno leto ali več prijavljene evidenci brezposelnih oseb. Dolgotrajna brezposelnost ima negativne posledice tako s socialnega kot ekonomskega vidika za posameznika in družbo v celoti, saj te osebe z izgubo stika s trgom dela izgubljajo ekonomsko neodvisnost, motivacijo, kompetence, vse manj so socialno vključene in aktivne.

Slika: Registrirano brezposelni po trajanju brezposelnosti ter delež dolgotrajno brezposelnih

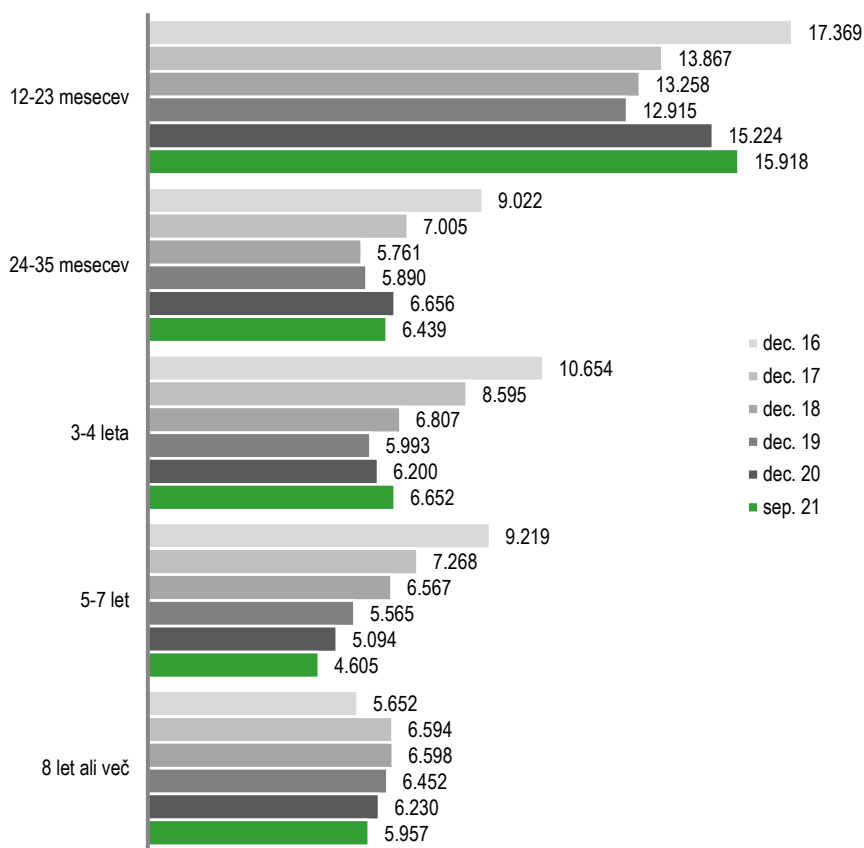
Navkljub visokemu povpraševanju po delavcih se praviloma hitreje zaposlujejo osebe, ki so krajši čas brezposelne, dolgotrajno brezposelni pa ostajajo prijavljeni pri Zavodu, saj delodajalci praviloma pri zaposlovanju novih sodelavcev dajejo prednost osebam, ki so še nedavno bile v stiku s sfero dela.

Upadanju števila dolgotrajno brezposelnih oseb v zadnjih letih je sledilo tudi upadanje njihovega deleža med brezposelnimi, ki pa kljub temu ostaja visok.

Krizne epidemične razmere so v letu 2020 ob močno povečanih novih prijavah v evidenco brezposelnih oseb navidezno pozitivno vplivale na dolgotrajno brezposelnost, saj se je delež dolgotrajno brezposelnih zmanjšal.

S povečanjem gospodarske aktivnosti, povpraševanja po delovni sili in zmanjšanjem števila novoprijavljenih v brezposelnost v letu 2021 se je skupna brezposelnost pričela zmanjševati, temu pa ni sledilo zniževanje števila dolgotrajno brezposelnih oseb. Tako je bilo konec septembra 2021 med brezposelnimi 39.571 dolgotrajno brezposelnih, kar je za 1.354 oseb oz. 3,5 % več kot v septembru predhodnega leta, njihov delež se je v enoletnem obdobju zvišal iz 45,6 % ob koncu septembra 2020 na 59,8 % skupne brezposelnosti ob koncu septembra 2021.

Slika: Dolgotrajno brezposelni po trajanju brezposelnosti

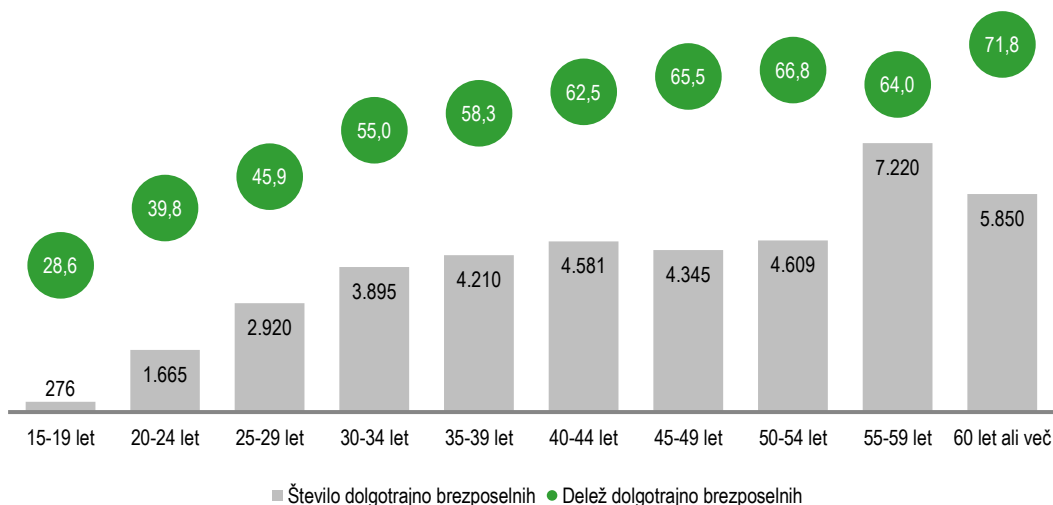
Med dolgotrajno brezposelnimi osebami po trajanju brezposelnosti prevladujejo izrazito dolgotrajno brezposelne osebe, ki so v evidenco vpisane že 24 mesecev ali več. Ob koncu letošnjega septembra je bilo med brezposelnimi 23.653 oseb, ki so brezposelne najmanj 2 leti oz. 59,8 % vseh dolgotrajno brezposelnih (24.376 oseb oz. 63,8 % med dolgotrajno brezposelnimi v septembru 2020).

Izpostavljenost dolgotrajni brezposelnosti je različna, praviloma so v težjem položaju osebe z lastnostmi, zaradi katerih so manj konkurenčne, saj jim le-te otežujejo vstop na trg dela: med dolgotrajno brezposelnimi je bilo septembra letos 8.911 invalidov (22,5 %), 13.798 z osnovnošolsko izobrazbo ali manj (34,9 %) ter 17.679 starih 50 let ali več (44,7 %).

Dolgotrajna brezposelnost je v veliki meri povezana s starostjo brezposelnih oseb. Delež dolgotrajne brezposelnosti s starostjo narašča, saj se s starostjo praviloma pojavijo npr. zdravstvene težave ali omejitve, pomanjkanje s sodobnimi tehnologijami povezanih znanj in veščin ipd., kar jim zmanjšuje konkurenčnost na trgu dela v primerjavi z mlajšimi osebami. Med vsemi brezposelnimi je septembra letos delež dolgotrajno brezposelnih oseb znašal 59,8 %, torej je nadpovprečni delež dolgotrajno brezposelnih prisoten že v vseh starostnih skupinah brezposelnih, starih 40 let ali več.

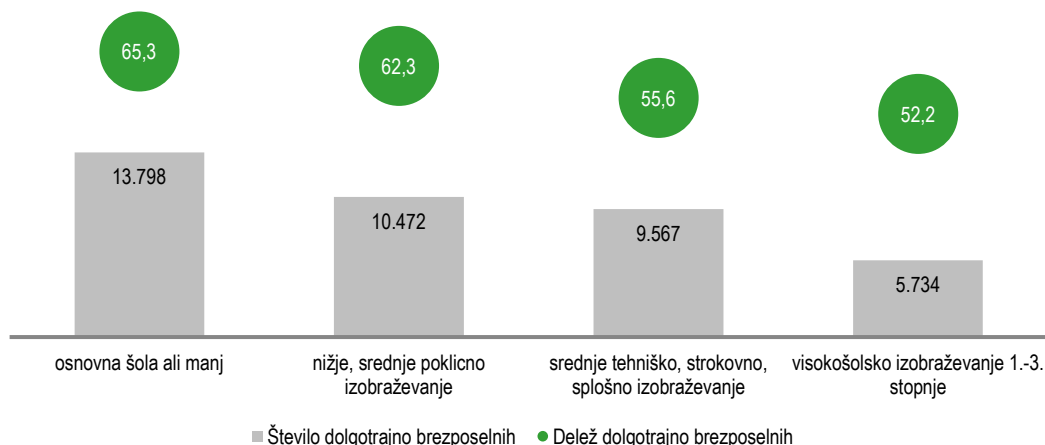
Najnižji delež dolgotrajno brezposelnih je med mladimi, ki še niso dopolnili 20 let (28,6 %), nato pa s starostjo narašča in je med starimi 60 let ali več že 71,8 %. Deleži v prav vseh kategorijah so višji tako od deležev iz lanskega septembra, ki so bili sicer nižji predvsem zaradi visokih prijav v brezposelnost povzročenih z epidemiološko krizo, kakor od deležev v septembru 2019.

Slika: Dolgotrajno brezposelni po starosti ter njihov delež v starostnih razredih, v %, september 2021

Raven dosežene izobrazbe brezposelne osebe vpliva na izpostavljenost dolgotrajni brezposelnosti, saj se delež dolgotrajne brezposelnosti niža z višanjem ravni izobrazbe. Ob koncu septembra je bilo med nižje izobraženimi 65,3 % dolgotrajno brezposelnih, medtem ko je bilo med brezposelnimi s terciarno izobrazbo 52,2 % dolgotrajno brezposelnih. Delež dolgotrajno brezposelnih s terciarno izobrazbo v zadnjih letih vztrajno raste, razkorak med deleži po ravneh izobrazbe pa vztrajno zmanjšuje.

Slika: Dolgotrajno brezposelni po ravni izobrazbe ter njihov delež na posamezni ravni, v %, september 2021

Za zagotavljanje delovne sile ob pričakovanih demografskih spremembah oz. staranju prebivalstva je čim hitrejša aktivacija in vključevanje dolgotrajno brezposelnih na trg dela nujno za preprečevanje tveganja odvisnosti od socialnih prejemkov zaradi brezposelnosti ter za prenos in integracijo v proces izobraževanja ali usposabljanja pridobljenih znanj in veščin v delovno okolje. Za aktivacijo mladih in v še večji meri starejših dolgotrajno brezposelnih je potrebno vložiti veliko naporov, pogosto pa je potrebno tudi osveščati delodajalce o pozitivnih vidikih zaposlovanja teh težje zaposljivih oseb.

V začetku leta 2016 je Svet EU na pobudo EK izdal priporočila za integracijo dolgotrajno brezposelnih na trg dela, ki so še vedno aktualna. Med predlaganimi ključnimi priporočili so spodbujanje prijave iskalcev zaposlitve na zavodu in močnejša usmerjenost ukrepov vključevanja na trg dela, med drugim s tesnejšo povezavo z delodajalci, individualna obravnava in ocena ter ponudba pogodbe o vključitvi v zaposlovanje najpozneje 18 mesecev po prijavi.

Na podlagi priporočil je ZRSZ izdelal **Strategijo dela z DBO**, ki vključuje **preventivne aktivnosti**, namenjene preprečevanju nastanka dolgotrajne brezposelnosti, **kurativne aktivnosti**, namenjene reševanja nastale situacije dolgotrajne brezposelnosti ter **aktivnosti, namenjene iskanju sistemskih rešitev in sodelovanju z drugimi deležniki na trgu dela** (delodajalci, CSD, NIJZ in drugimi nacionalnimi in lokalnimi institucijami), kamor sodi tudi kreiranje APZ ukrepov, glede na potrebe.

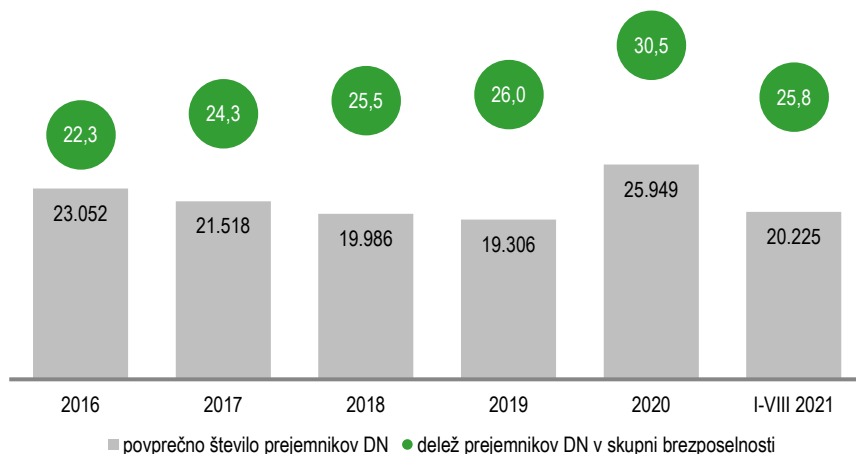
Kljub intenzivnemu delu z dolgotrajno brezposelnimi in visokem deležu med vključitvami v ukrepe aktivne politike zaposlovanja pa delež dolgotrajno brezposelnih v skupni brezposelnosti še vedno ostaja visok oz. se v času po epidemiji covid-a še povečuje, saj se v večji meri iz evidence brezposelnih odjavljajo tisti, ki so krajši čas brez zaposlitve.

3 Denarni prejemki brezposelnih oseb

Po večletnem obdobju zmanjševanja števila prejemnikov DN, je le-to v času pandemije naraslo. Število je doseglo vrh v maju 2021 z 31.222 prejemniki, ki so predstavljali 34,5 % med vsemi brezposelnimi. Do oktobra se je število prejemnikov zmanjševalo, prek novega leta pa je sezonsko spet poraslo. V letošnjem avgustu je bilo 16.562 oseb prejemnikov DN, predstavljali so 23,9 % vseh brezposelnih. Do konca tega leta in v 2022 bo število prejemnikov DN odvisno zlasti od sezonskih dejavnikov ter morebitnih odpuščanj delavcev zaradi negotovosti v dobavnih verigah.

Število prejemnikov denarnega nadomestila se je do leta 2019 zmanjševalo, v letu 2020 pa gibanje njihovega števila ni več sledilo običajnim sezonskim trendom. Praviloma se število prejemnikov zmanjšuje že od februarja naprej, zlasti pa upade v aprilu, ko se izteče prejemanje večjemu številu oseb s priznano pravico 3 mesece. V letu 2020 pa se je zaradi epidemije Covid sezonsko predvidljivo gibanje števila prejemnikov DN postavilo na glavo. Že v marcu, ko običajno število prejemnikov že upade, je bil upad zelo nizek. Močno pa je število naraslo v aprilu (+18,2 %) in maju (+11,4 %), ko bi se v običajnih letih zaradi sezone še vedno zmanjševalo. V nadaljevanju leta 2020 je število upadlo, tudi zaradi ponovnega odprtja določenih dejavnosti oz. zaposlovanja brezposelnih v dejavnostih, ki so bile zaradi epidemije manj prizadete. V oktobru je DN prejelo 23.143 oseb, podobno število kot ob začetku pandemije v marcu. Letos je bilo največ prejemnikov januarju, in sicer 27.991, prejemniki v tem mesecu pa običajno predstavljajo najvišjo vrednost v vseh 12tih mesecih. Do junija se je zmanjšalo na 16.432, v juliju in avgustu nekoliko poraslo in v slednjem mesecu jih je bilo 16.562. Zmanjšuje se tudi delež prejemnikov DN med brezposelnimi, januarja je znašal 30,6 %, v avgustu 23,9 %, v povprečju osmih mesecev pa 25,8 %.

Slika: Prejemniki denarnega nadomestila

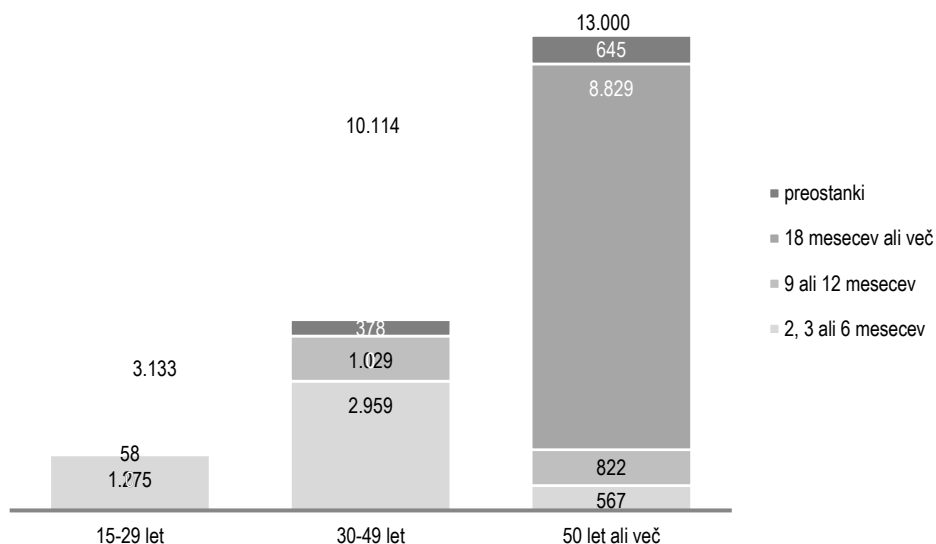

V okviru 7. interventnega zakona (ZIUPOPDVE) je Zavod obravnaval vloge in izplačeval tudi začasna denarna nadomestila za osebe, ki so izgubile zaposlitev za določen čas ali kot poslovni presežek v času epidemije (od 18.10.2020 naprej), vendar po določilih ZUTD niso izpolnjevale pogojev za pridobitev denarnega nadomestila. Brezposelna oseba je bila upravičena do 513,64 EUR bruto za mesec brezposelnosti. Začasno denarno nadomestilo je prejelo 2.283 oseb, skupaj pa je bilo za ta nadomestila namenjenih 5.073.295,52 EUR.

V okviru 8. interventnega zakona (ZDUOP) so lahko osebe, ki so bile brezposelne na dan uveljavitve PKP8 in zaposlitve niso izgubile po lastni volji ali krivdi, lahko uveljavile pravico do enkratnega

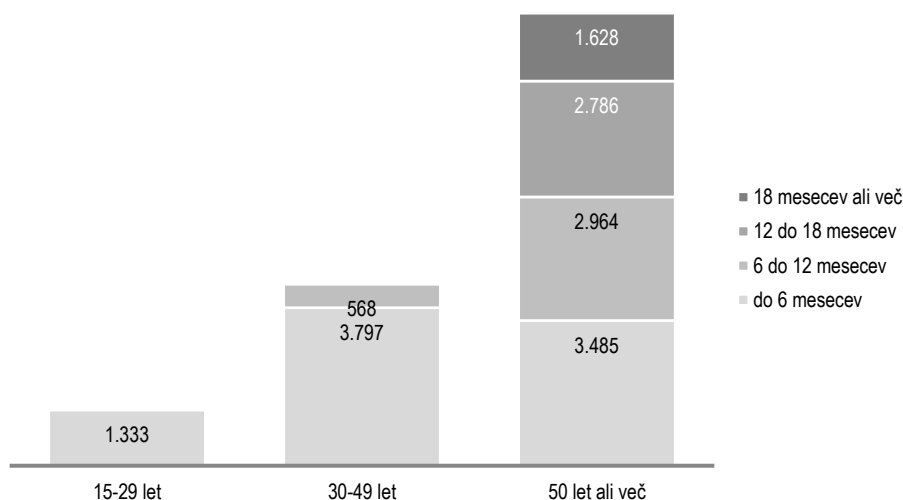
solidarnostnega dodatka v višini 150 EUR neto. Solidarnostni dodatek prejelo 9.480 brezposelnih oseb, zanj pa je bilo namenjenih 1.422.000 EUR.

Slika: Prejemniki DN po starosti in času priznane pravice, avgust 2021

Večino prejemnikov DN predstavljajo starejši, saj so zaradi daljše zavarovalne dobe pogosteje upravičeni do daljših priznanih pravic. Upravičenci, ki so stari 55 let in več in imajo vsaj 25 let zavarovalne dobe, so upravičeni do prejemanja DN v dolžini 25 mesecev. Skoraj dve tretjini (65,6 %) prejemnikov v letošnjem avgustu tako predstavljajo stari 50 let in več, v tej starostni skupini pa je DN prejelo kar 40,0 % registriranih brezposelnih oseb. Med mladimi do 29 let je tako število kot delež prejemnikov najnižji, prejemnikov je bilo 1.333, predstavljali so 11,0 % mladih. V srednji generaciji, od 30 do 49 let je bilo prejemnikov nekaj več kot 4.366, le-ti pa so predstavljali 14,5 % brezposelnih v tej starostni skupini. Delež prejemnikov med vsemi brezposelnimi je bil v avgustu letos 23,9 %.

Slika: Prejemniki DN po starosti in času preostale pravice, avgust 2021

Zaskrbljujoče je zlasti število starejših prejemnikov; v avgustu letos je bilo 5.513 prejemnikov starih od 55 do 59 let, 3.962 pa 60 let in več. Večinoma imajo priznano pravico do DN v trajanju 25 mesecev;

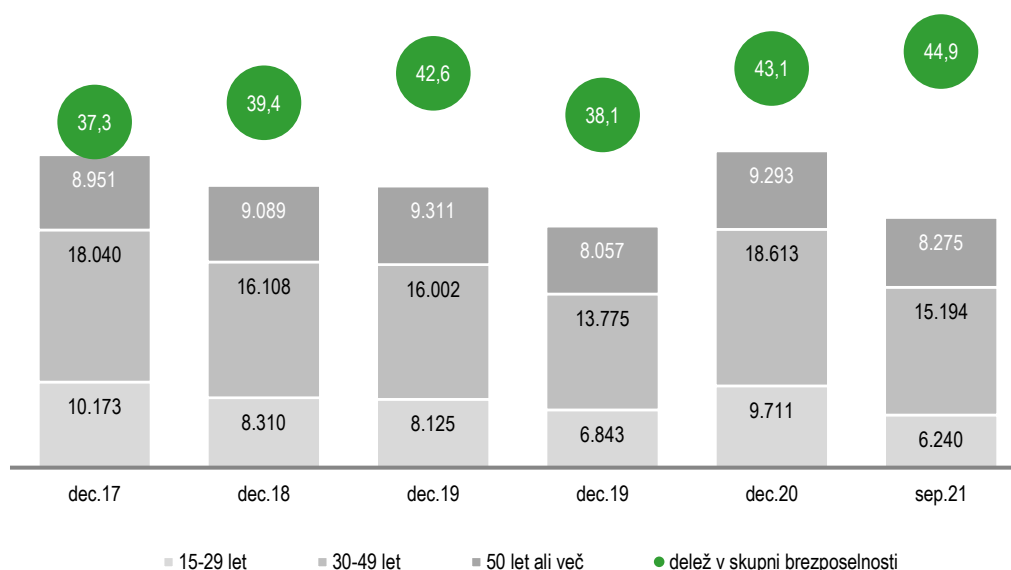

delež teh je v starostni skupini od 55 do 59 let 50,8 %, v starostni skupini 60+ pa kar 85,6 %. Starejši se v manjšem obsegu zaposlujejo, pogosteje so tudi dolgotrajno brezposelni, kar pomeni, da praviloma pravico do DN v celoti izkoristijo, razen če se prej upokojijo. To velja zlasti za osebe, stare 60 let in več. Prejemniki v starosti do 29 let imajo najpogosteje priznana pravico za 3 mesece, v avgustu je bil njihov delež v tej starostni skupini 88,1 %. Ta delež je precej nižji v starostni skupini od 30 do 49 let (37,3 %), sledijo pa prejemniki s priznana pravico 6 mesecev (30,5 %) in 9 mesecev (18,0 %).

Podatki kažejo, da je avgusta letos imela večina brezposelnih, mlajših od 50 let, do 6 mesecev preostale pravice. Mladi prejemniki se vsi uvrščajo v to skupino, od teh pa jih ima 95,6 % manj kot 3 mesece preostale pravice. Pri starih od 30 do 49 let ima le 13,0 % preostalo pravico v trajanju več kot 6 mesecev; večinoma so to prejemniki, ki so šele začeli prejemati nadomestilo (priznana pravica 9 mesecev) oz. prejemajo DN manj kot polovico priznanega obdobja (priznana pravica 12 mesecev). Med starejšimi od 50 let največjo skupino predstavljajo prejemniki s preostalo pravico od 12 do 18 mesecev (25,6 %), skupaj pa je prejemnikov, ki lahko prejemajo DN še vsaj 12 mesecev, 40,6 %.

V primeru, da brezposelna oseba ni upravičena do DN oz. se ji je pravica že iztekla, ima pa prenizke dohodke za življenje, lahko pri Centru za socialno delo zaprosi za denarno socialno pomoč (v nadaljevanju DSP). Število prejemnikov DSP presega število upravičencev denarnega nadomestila, običajno pa se njihov delež giblje v nasprotni smeri kot delež prejemnikov DN; če število slednjih narašča, upada število prejemnikov DSP.

Slika: Upravičenci do DSP po starosti

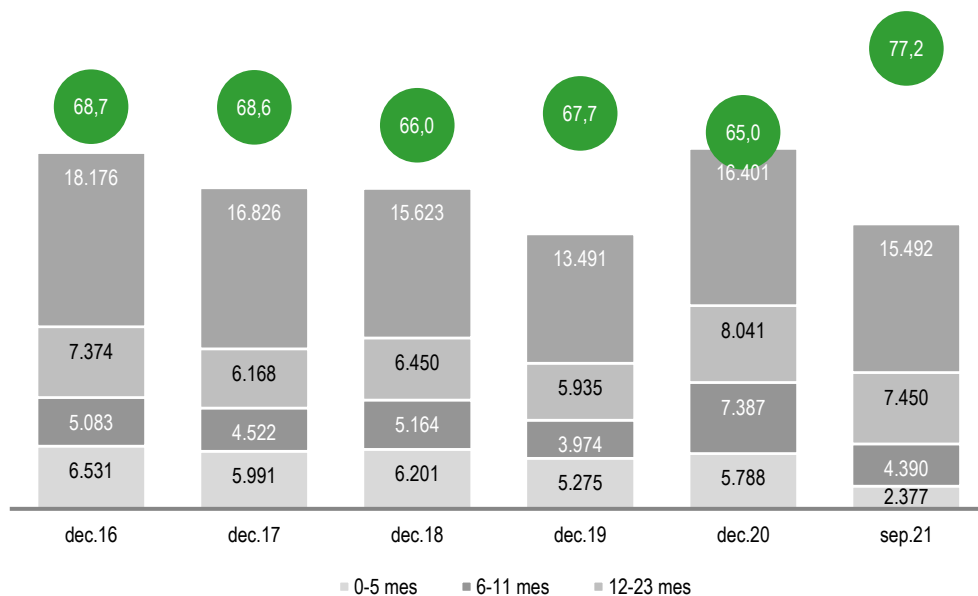
Število prejemnikov DSP je do začetka epidemije upadalo, delež te skupine v brezposelnosti pa je naraščal do leta 2018, v 2019 pa je upadel. Zaradi epidemije je v letu 2020 naraslo tako število prejemnikov DN kot tudi DSP, vendar se je število obojih v drugi polovici leta zmanjševalo. Konec leta 2020 je bilo med brezposelnimi 37.617 prejemnikov DSP, njihov delež v skupni brezposelnosti pa je bil 43,1 %. V prvi polovici letos je število prejemnikov DSP zelo počasi upadalo, zaradi česar je njihov delež v brezposelnosti naraščal in je bil junija že 48,9 %. Od julija naprej pa beležimo hitrejše zmanjševanje prejemnikov DSP, zaradi česar se je njihovo število do septembra znižalo na 29.709, delež pa na 44,9 %. Ker se prejetje DN in DSP praviloma izključuje, na spremembe v številu prejemnikov DSP zlasti vpliva prijavljanje tistih brezposelnih, ki niso (več) upravičeni do prejemanja DN, to pa so zlasti iskalci prve zaposlitve ter mlajši od 50 let po izteku prejemanja DN. V prihodnjih mesecih lahko pričakujemo ponovno rast števila prejemnikov DSP.

Starejši v večji meri prejemajo denarno nadomestilo, DSP pa po izteku prejemanja DN. Med prejemniki DSP je tako več mladih oz. mlajših kategorij brezposelnih. Septembra letos so največji delež prejemniki DSP predstavljali v starostni skuini od 15 do 19 let (63,8 %), več kot polovico pa so predstavljali v vseh petletnih starostnih razredih do 49 let; v starostnem razredu od 44 do 49 let je bil delež 50,2 %. Po 50tem letu starosti delež prejemnikov DSP pade, v starostnem razredu od 55 do 59 let jih je bilo 27,2 %, med 60+ let pa 26,4 %.

S podaljševanjem brezposelnosti delež prejemnikov DSP narašča. V septembru letos je bilo med brezposelnimi manj kot 1 leto le 25,5 % prejemnikov DSP, med dolgotrajno brezposelnimi pa 58,0 %.

Le dobra desetina (10,7 %) oseb, brezposelnih manj kot 3 mesece, je bila prejemnik DSP, že med prijavljenimi od 9 do 11 mesecev pa 44,6 %. Manj kot polovico prejemnikov med brezposelnimi je bilo še med prijavljenimi od 12 do 23 mesecev (46,8 %), na kar pa vpliva tudi velik vpliv starejših v tej skupini, ki še vedno prejema DN in posledično delež prejemnikov DSP ni tako visok. Med ostalimi kategorijami dolgotrajno brezposelnih je delež prejemnikov DSP višji, že v skupini prijavljenih od 24 do 35 mesecev je bil 62,2 %, z 71,8 % pa je bil najvišji v kategoriji brezposelnih od 3 do 4 leta. To kaže, da starejši v veliki meri vplivajo na visoke deleže prejemnikov DSP med izredno dolgotrajno brezposelnimi.

Slika: Upravičenci do DSP po trajanju brezposelnosti

Obseg brezposelnosti vpliva tudi na število prejemnikov denarnega nadomestila in denarne socialne pomoči, kar povzroča velik pritisk na javne finance. Prejemnike denarnih pomoči je tako treba čim hitreje aktivirati in motivirati za zaposlitev, kar zahteva tudi večje sodelovanje ZRSZ z drugimi institucijami na področju socialne varnosti. Še večji izziv pa predstavljajo starejši, ki v večjem obsegu in dalj časa prejema DN, zaradi slabših možnosti za zaposlitev pa pogosteje preidejo v dolgotrajno brezposelnost in posledično med prejemnike DSP.

4 Aktivna politika zaposlovanja

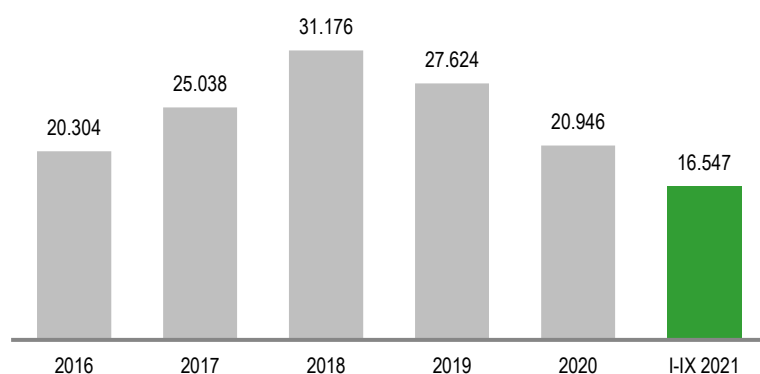
Aktivna politika zaposlovanja (APZ) je namenjena zmanjšanju neskladij med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela. Na koriščenje programov APZ pomembno vpliva **spremenjena struktura brezposelnosti**, saj vse večji delež brezposelnih predstavlja ranljive skupine (dolgotrajno brezposelni, nizko izobraženi in starejši), ki pa za vključevanje potrebujejo intenzivnejšo obravnavo in dolgotrajnejšo motivacijo.

Glavni namen izvajanja APZ v obdobju 2021–2025 bo zmanjševanje števila brezposelnih oseb, predvsem s povečevanjem delovne aktivnosti ranljivih skupin brezposelnih (starejši, osebe z nizko izobrazbo, dolgotrajno brezposelni). Poudarek bo tudi na aktiviranju mladih brezposelnih, starih od 15 do 29 let, predvsem tistih, ki jim preti dolgotrajna brezposelnost. V prihodnjih letih bo izziv izvajanja APZ programov v krepitvi in razvijanju izobraževanj in usposabljanj s ciljem zmanjšanja strukturne brezposelnosti in prilagajanja novim spremembam na trgu dela. S ciljem trajnejše vključitve na trg dela bodo podprti tudi programi, ki bodo spodbujali trajnostne zaposlitve in zaposlitve na zelenih delovnih mestih (Smernice za izvajanje ukrepov Aktivne politike zaposlovanja za obdobje 2021 - 2025).

V skladu z opredelitvijo zakona, ki ureja trg dela, je aktivna politika zaposlovanja (v nadaljevanju: APZ) nabor ukrepov na trgu dela, ki so namenjeni povečanju zaposlenosti in zmanjšanju brezposelnosti, večji zaposljivosti oseb na trgu dela in povečanju konkurenčnosti in prožnosti delodajalcev. Brezposelne osebe in drugi iskalci zaposlitve imajo zaradi povečanja svojih zaposlitvenih možnosti pravico in obveznost, da se vključijo v ukrepe APZ skladno s podlagami za njihovo izvajanje.

Zavod je v letošnjem letu izvajal tri ukrepe APZ: *Ukrep 1: Usposabljanje in izobraževanje, Ukrep 3: Spodbude za zaposlovanje in Ukrep 4: Kreiranje delovnih mest*; pri izvedbi programov APZ pa se je povezoval tudi z drugimi izvajalci.

Slika: Vključitve v programe APZ

Po navedbah Kataloga APZ Zavod tudi letos v obstoječe programe vključuje brezposelne osebe, druge iskalce zaposlitve, iskalce zaposlitve, katerih zaposlitev je ogrožena, zaposlene ter delodajalce, prednostno pa osebe, ki prejemajo denarno nadomestilo za primer brezposelnosti ali socialno varstvene prejemke, osebe iz ranljivih skupin na trgu dela ter brezposelne osebe, ki še niso bile vključene v noben ukrep APZ. Brezposelne osebe oz. iskalci zaposlitve se v programe oz. posamezne aktivnosti vključujejo na podlagi zaposlitvenega načrta ter akta o vključitvi, v času vključenosti pa jim pripadajo denarni prejemki in stroški, kot so opredeljeni v Pravilniku o izvajanju ukrepov APZ ter Katalogu APZ.

V Poslovnem načrtu Zavoda RS za zaposlovanje za leto 2021 je bil na področju APZ določen cilj, da se v programe APZ letos vključi skupno 23.276 oseb.

V ukrepe APZ je bilo v letu 2021 (januar – september) vključenih 16.547 brezposelnih oseb. Podpore pri (re)integraciji na trg dela so bile deležne posebej ogrožene skupine brezposelnih, med njimi v največjem deležu dolgotrajno brezposelne osebe (41,9 % vključitev), prejemniki DSP (40,0 %), poleg njih pa tudi starejši - 50 let ali več (27,2 %), nižje izobraženi (24,9 %), mlade brezposelne osebe - 15 do 29 let (24,5 %) in prejemniki denarnega nadomestila (18,3 %).

Glede na strukturo razpoložljivih programov je bila slaba polovica vključitev v programe ukrepov usposabljanje in izobraževanje (52,2 %), 26,0 % v spodbude za zaposlitev ter 21,9 % v programe ukrepa kreiranje novih delovnih mest.

Zaradi pandemije COVID-19 je Zavod prevzel tudi naloge izvajanja interventnih ukrepov, ki so navedeni spodaj.

Interventni ukrepi za povračilo nadomestila plače

Namenjeni so ohranitvi delovnih mest zaposlenih, ki jim delodajalci začasno ne morejo zagotavljati dela zaradi posledic epidemije, in zaposlenih, ki zaradi odrejene karantene ne morejo opravljati dela, delavcem, ki ne morejo opravljati dela zaradi višje sile, ki je posledica obveznosti varstva otrok ali na delo ne morejo priti zaradi ustavitve javnega prevoza ali zaradi zaprtja meja s sosednjimi državami ali podjetjem, ki zaposlenim začasno ne more zagotavljati dela iz poslovnih razlogov za polni delovni čas ob hkratni delni napotitvi na začasno čakanje zaradi posledic epidemije.

V letu 2021 so se izvajali naslednji ukrepi: Delno povračilo nadomestila plače – začasno čakanje na delo (od 1.1.2021 do 30.6. 2021), Povračilo nadomestila plače – odrejena karantena ali višja sila zaradi obveznosti varstva otrok, ustavitve javnega prevoza ali zaradi zaprtja meja s sosednjimi državami (od 1.1.2021 do 30.6.2021); Povračilo nadomestila plače za skrajšani polni delovni čas (1.7.2021 do 30.9. 2021); Povračilo nadomestila plače – odrejena karantena ali nezmožnost opravljanja dela zaradi višje zaradi obveznosti varstva, ustavitve javnega prevoza ali zaprtja mej (1.7 .2021 do 31.12.2021)

V interventni ukrep Delnega povračila nadomestila plače – začasno čakanje na delo je bilo od januarja do junija vključenih 60.566 oseb pri 14.987 delodajalcih. Največ oseb je bilo v ukrep vključenih v januarju (51.078) in februarju (44.985).

Največ oseb je bilo v tem obdobju na čakanju iz dejavnosti Strežbe jedi in pijač (12.134), Trgovine na drobno, razen motornih vozil (7.265), Gostinske nastanitvene dejavnosti (6.637), Posredništva in trgovine na debelo, razen motornih vozil (3.457), Specializiranih gradbenih del (3.256) in iz dejavnosti Kopenski promet: cevovodni transport (3.056).

V interventni ukrep Povračilo nadomestila plače – odrejena karantena ali višja sila je bilo v prvih šestih mesecih leta 2021 vključenih 32.009 oseb pri 7.875 delodajalcih.

Subvencija za skrajšani polni delovni čas

Interventni ukrep je namenjen ohranitvi delovnih mest z dodelitvijo subvencije podjetjem, ki zaposlenim začasno ne more zagotavljati dela iz poslovnih razlogov za polni delovni čas ob hkratni delni napotitvi na začasno čakanje zaradi posledic epidemije .

Po 7. interventnem zakonu lahko delodajalci uveljavljajo delno subvencioniranje skrajšanja polnega delovnega časa za zaposlene, s katerimi imajo sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za polni delovni čas in so jim odredili delo s skrajšanim delovnim časom v obdobju od 1.1.2021 do 30.6.2021.

V interventni ukrep krajši delovni čas je bilo po sedaj znanih podatkih od januarja do junija vključenih 27.413 oseb pri 7.985 delodajalcih. Največ oseb je bilo iz dejavnosti Trgovina na drobno, razen motornih vozil (3.832), Dejavnosti strežbe jedi in pijač (3.795) in iz dejavnosti Posredništvo in trgovina na debelo, razen motornih vozil (2.598).

Glavni cilji pri izvajanju APZ v obdobju 2021–2025 bodo:

1. Zmanjševanje števila dolgotrajno brezposelnih oseb
2. Hitrejša aktivacija brezposelnih, predvsem starejših od 50 let, nizko izobraženih (pod ISCED 3) in prejemnikov denarne socialne pomoči.
3. Hitrejši prehod brezposelnih mladih do 29 let na trg dela – Jamstvo za mlade
4. Odprava strukturnih neskladij na trgu dela z namenom zagotoviti znanja in veščine za potrebe trga dela.

Programi APZ morajo biti v obdobju 2021-2025 hitro odzivni glede na potrebe na trgu dela ter prilagojeni stanju po epidemiji covid-a.

Zaključek

Napovedi različnih slovenskih in mednarodnih institucij glede gospodarske rasti v Sloveniji (in tudi drugod po EU) so pozitivne.

Po negotovih razmerah v letu 2020, ko je zaradi ukrepov za zaježitev širjenja covid-a močno padla gospodarska aktivnost, se dogajanje v letu 2021 nekoliko umirja. Še vedno pa ostaja največje tveganje za uresničitev napovedi povezano z epidemiološkimi razmerami pri nas in tudi v tujini ter od preišljenosti ukrepov za blaženje posledic epidemije. Za letos se napovedi spremembe slovenskega realnega BDP gibljejo od 3,5 % do 6,1 %, v letu 2022 pa lahko pričakujemo rast v višini od 4,5 % do 5,0 %.

UMAR v jesenski napovedi za letos napoveduje 901,4 tisoč formalno delovno aktivnih, za leto 2022 pa napoveduje 1,6 % rast delovne aktivnosti.

Število formalno delovno aktivnih se je po daljšem obdobju rasti umirjalo že v letu 2019, v letu 2020 pa smo zaradi epidemije beležili precejšen padec delovne aktivnosti. Po podatkih SURS-a je bilo v lanskem letu delovno aktivnih 888.918 oseb, kar je 0,6 % manj kot v letu 2019. V letošnjih prvih osmih mesecih je bilo v povprečju delovno aktivnih 894.338 oseb, kar je na podobni ravni kot v celotnem letu 2019.

Ukrepi za zaježitev negativnih posledic epidemije za gospodarstvo ter okrevanje gospodarstva so že lani, še bolj pa letos, **pozitivno vplivali na trg dela**. Razmere so se letos že precej izboljšale; npr. registrirana brezposelnost se je v letošnjih prvih devetih mesecih zmanjšala za skoraj četrtino; pozitivna gibanja pa pričakujemo tudi v prihodnjih dveh letih. V letošnjih devetih mesecih je bilo v povprečju registriranih 77.087 brezposelnih, UMAR za letos napoveduje povprečno brezposelnost v višini 75,4 tisoč, v letu 2022 naj bi se zmanjšala na 67,8 tisoč, v 2023 pa naj bi bilo v povprečju brezposelnih 65,0 tisoč oseb. Stopnja registrirane brezposelnosti naj bi bila letos 7,7 %, v letu 2022 naj bi se zmanjšala na 6,9 %, v letu 2023 pa na 6,6 %.

Registrirana brezposelnost, 66.122 (sep. 2021)

Nizko izobraženi	Starejši	Dolgotrajno brezposelni	Mladi
			
21.134 / 32,0 %	26.346 / 39,8 %	39.571 / 59,8 %	11.501 / 17,4 %

Največji izziv tudi v prihodnjih letih ostaja **povečanje delovne aktivnosti najbolj ranljivih skupin** brezposelnih oseb (starejši, dolgotrajno brezposelni, nizko izobraženi, mladi), kar je epidemiološka kriza še bolj postavila na piedestal. Pogosto imajo te osebe še kombinacijo različnih omejitev oz. lastnosti, ki vplivajo na manjše možnosti vrnitve med delovno aktivne oz. zmanjšujejo njihovo konkurenčnost na trgu dela. Poleg tega pa so oz. bodo v prihodnjih letih velik izziv še demografske razmere, predvsem staranje prebivalstva in s tem pomanjkanje ustrezne delovne sile. Ustrezna izobraževanja in usposabljanja, vseživljenjsko učenje ter vlaganje v razvoj veščin in spretnosti za prožnejše prilagajanje hitrim spremembam na trgu dela, so ključ do premostitve omenjenih izzivov, s katerimi se bomo v prihodnje soočali.

Viri

- Banka Slovenije (2020): *Napoved makroekonomskih gibanj v Sloveniji – junij 2021*. URL: <https://bankaslovenije.blob.core.windows.net/publication-files/napovedi-makroekonomskih-gibanj-junij-2021.pdf> (6. oktober 2021).
- European Commission (2021): *Summer 2021 European Economic Forecast*. URL: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/economy-finance/ip156_en.pdf (6. oktober 2021).
- International Monetary Fund (2021): *World Economic Outlook*. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2021/03/23/world-economic-outlook-april-2021> (6. oktober 2021).
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (2020): *Smernice za izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja za obdobje 2021 - 2025*. Ljubljana: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (2021): *Analiza razmer na trgu dela in projekcija potreb gospodarstva in javnega sektorja do leta 2035*. Ljubljana: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti; Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (2021): *Strokovna podlaga za določitev ciljev Slovenije za leto 2030*. Ljubljana: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti; Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.
- Organisation for Economic Co-operation and Development (2021): *Slovenia Economic Snapshot*. URL: <https://www.oecd.org/economy/slovenia-economic-snapshot/> (14. oktober 2021).
- Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (2021). *Načrt za okrepanje in odpornost*. Ljubljana: Služba vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko.
- Statistični urad Republike Slovenije (2021): Podatkovna baza SiStat. URL: <https://pxweb.stat.si/SiStat/sl> (14. oktober 2021).
- Urad za makroekonomske analize in razvoj (2019): *Soočanje s pomanjkanjem delovne sile - analiza*. URL: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/konference/2019/EI_2019_pomanjkanje_delovne_sile.pdf (21. oktober 2021).
- Urad za makroekonomske analize in razvoj (2021): *Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2021*. URL: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/napovedi/jesen/2021/JNGG_2021_splet.pdf (21. oktober 2021).
- Urad za makroekonomske analize in razvoj (2021): *Poročilo o razvoju 2021*. URL: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2021/slovenski/POR2021_skupaj.pdf (21. oktober 2021).
- Zavod RS za zaposlovanje (2016): *Strategija dela z DBO*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje.
- Zavod RS za zaposlovanje (2021): *Poslovni načrt ZRSZ 2021*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje.

- Zavod RS za zaposlovanje (2021): *Napovednik zaposlovanja 2021/1*. URL: https://www.ess.gov.si/_files/14181/Porocilo_Napovednik_zaposlovanja_2021_pomlad.pdf (18. oktober 2021).

Priloge

Tabela 1: Brezposelnost po območni službi prijave

Leto/obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
2016	103.152	11.301	6.821	6.749	29.248	13.721	8.218	4.282	5.324	3.456	4.085	3.662	6.286
2017	88.648	9.743	5.876	5.763	25.460	12.041	7.201	3.573	4.185	3.179	3.446	2.904	5.278
2018	78.474	8.511	5.207	5.024	22.794	10.705	6.266	3.110	3.788	2.781	3.137	2.421	4.731
2019	74.178	8.194	4.949	4.804	21.411	10.228	5.873	2.845	3.469	2.626	2.984	2.269	4.526
2020	85.003	9.197	6.143	6.173	23.893	11.631	6.096	3.330	4.014	3.264	3.420	2.572	5.271
I-IX 2021	77.087	8.265	5.664	5.315	22.482	10.629	5.055	3.042	3.603	3.092	3.243	2.390	4.309

indeks													
Ø 2019/ Ø 2018	94,5	96,3	95,0	95,6	93,9	95,5	93,7	91,5	91,6	94,4	95,1	93,7	95,7
Ø 2020/ Ø 2019	114,6	112,2	124,1	128,5	111,6	113,7	103,8	117,0	115,7	124,3	114,6	113,4	116,5
Ø I-IX 21/Ø I-IX 20	90,7	89,0	92,6	86,3	94,9	91,3	81,3	92,1	89,5	96,0	95,2	93,5	80,2

stopnja registrirane brezposelnosti (vir: SURS, od 1. 1. 2017 ZRSZ)													
2016	11,2	12,6	10,2	7,6	10,4	13,5	17,4	8,7	10,6	9,7	12,8	13,4	11,1
2017	9,5	10,7	8,7	6,4	8,9	11,8	15,2	7,1	8,2	8,9	10,6	10,7	9,2
2018	8,2	9,2	7,6	5,4	7,8	10,4	13,2	6,0	7,2	7,6	9,5	8,8	8,2
2019	7,7	8,6	7,1	5,1	7,1	9,7	12,4	5,4	6,6	6,9	8,8	8,2	7,7
2020	8,7	9,7	8,6	6,4	7,9	10,9	12,8	6,3	7,6	8,5	10,0	9,3	8,9
I-VIII 2021	8,1	8,9	8,1	5,6	7,6	10,2	11,1	5,9	7,0	8,3	9,6	8,7	7,4

Tabela 2: Priliv v registrirano brezposelnost po območni službi prijave

Leto/obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
2016	89.970	9.250	6.658	7.712	21.628	13.529	6.698	3.872	3.966	4.564	3.281	2.773	6.039
2017	82.379	8.649	6.123	6.962	20.476	11.718	6.284	3.655	3.366	4.257	2.792	2.433	5.664
2018	76.578	8.002	5.855	6.572	19.111	11.184	5.633	3.304	3.168	3.623	2.766	2.306	5.054
2019	74.838	7.797	5.701	6.642	18.692	10.750	5.829	3.088	3.188	3.435	2.491	2.147	5.078
2020	98.244	9.681	8.037	9.217	24.248	14.240	6.718	4.202	4.364	4.892	3.352	2.657	6.636
I-IX 2021	44.863	4.861	3.404	3.601	10.920	6.460	3.355	1.849	1.967	2.511	1.544	1.320	3.071
indeks													
2019/2018	97,7	97,4	97,4	101,1	97,8	96,1	103,5	93,5	100,6	94,8	90,1	93,1	100,5
2020/2019	131,3	124,2	141,0	138,8	129,7	132,5	115,3	136,1	136,9	142,4	134,6	123,8	130,7
I-IX 21/I-IX 20	60,4	67,3	56,5	51,2	58,8	60,5	69,8	58,0	57,1	68,1	62,7	64,9	60,6
razlog prijave I-IX 2021													
iskalec prve zaposlitve	3.497	346	239	285	955	496	231	115	251	128	166	120	165
iztek zaposlitve za dol. čas	24.429	2.800	1.889	1.802	5.501	3.929	1.825	984	1.005	1.436	868	774	1.616
stečaj podjetja	1.100	47	26	17	88	57	155	22	20	409	70	11	178
presežni delavci	7.506	693	598	717	2.249	1.071	411	376	290	264	185	202	450
drugi razlogi	8.331	975	652	780	2.127	907	733	352	401	274	255	213	662
struktura priliva I-IX 2021													
iskalec prve zaposlitve	7,8	7,1	7,0	7,9	8,7	7,7	6,9	6,2	12,8	5,1	10,8	9,1	5,4
iztek zaposlitve za dol. čas	54,5	57,6	55,5	50,0	50,4	60,8	54,4	53,2	51,1	57,2	56,2	58,6	52,6
stečaj podjetja	2,5	1,0	0,8	0,5	0,8	0,9	4,6	1,2	1,0	16,3	4,5	0,8	5,8
presežni delavci	16,7	14,3	17,6	19,9	20,6	16,6	12,3	20,3	14,7	10,5	12,0	15,3	14,7
drugi razlogi	18,6	20,1	19,2	21,7	19,5	14,0	21,8	19,0	20,4	10,9	16,5	16,1	21,6
indeks I-IX 21/ I-IX 20													
iskalec prve zaposlitve	68,7	69,9	57,6	72,3	64,6	76,1	72,0	58,1	76,5	69,9	92,7	76,4	57,3
iztek zaposlitve za dol. čas	68,2	71,9	65,9	60,8	72,0	70,8	69,1	65,3	58,2	67,4	69,3	72,8	62,8
stečaj podjetja	143,6	61,8	48,1	19,3	41,5	51,8	161,5	84,6	90,9	1704,2	500,0	137,5	494,4
presežni delavci	36,3	43,6	34,0	30,3	38,8	35,5	39,7	41,7	33,3	27,0	30,3	41,6	35,2
drugi razlogi	70,2	83,6	69,7	63,7	61,7	67,4	102,4	63,8	81,0	74,5	63,0	66,6	74,1

Tabela 3: Odliv iz registrirane brezposelnosti po območni službi prijave

Leto/obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
2016	103.431	10.543	7.493	8.730	25.076	14.741	7.886	4.863	5.122	4.927	3.749	3.402	6.899
2017	96.934	10.326	7.202	7.964	24.158	13.961	7.356	4.125	4.229	4.595	3.417	3.124	6.477
2018	83.104	8.727	6.072	6.961	21.079	11.697	6.432	3.677	3.533	3.945	2.893	2.606	5.482
2019	78.080	7.850	6.043	6.716	20.171	11.243	6.000	3.350	3.269	3.498	2.639	2.226	5.075
2020	86.253	8.907	6.605	7.913	20.485	12.472	6.897	3.533	3.937	4.122	2.908	2.271	6.203
I-IX 2021	66.024	6.980	5.331	5.738	15.933	9.551	5.323	2.809	2.686	3.274	2.242	1.804	4.353
indeks													
2019/2018	94,0	90,0	99,5	96,5	95,7	96,1	93,3	91,1	92,5	88,7	91,2	85,4	92,6
2020/2019	110,5	113,5	109,3	117,8	101,6	110,9	115,0	105,5	120,4	117,8	110,2	102,0	122,2
I-IX 21/I-IX 20	100,4	102,0	104,9	95,3	105,2	96,8	97,4	108,4	93,6	102,7	101,2	105,1	91,8
razlog odjave I-IX 2021													
Zaposlitev oz. samozaposlitev	49.510	5.096	3.991	4.222	12.040	7.430	3.774	2.096	1.910	2.651	1.766	1.365	3.169
Prehod v neaktivnost*	6.514	699	432	596	1.657	845	449	290	363	262	244	198	479
Kršitev obveznosti	1.044	70	52	40	216	193	136	51	94	35	36	18	103
Prehod v druge evidence	3.282	554	321	285	641	315	521	107	106	68	26	92	246
Drugi razlogi	5.674	561	535	595	1.379	768	443	265	213	258	170	131	356
struktura odliva I-IX 2021													
Zaposlitev oz. samozaposlitev	75,0	73,0	74,9	73,6	75,6	77,8	70,9	74,6	71,1	81,0	78,8	75,7	72,8
Prehod v neaktivnost*	9,9	10,0	8,1	10,4	10,4	8,8	8,4	10,3	13,5	8,0	10,9	11,0	11,0
Kršitev obveznosti	1,6	1,0	1,0	0,7	1,4	2,0	2,6	1,8	3,5	1,1	1,6	1,0	2,4
Prehod v druge evidence	5,0	7,9	6,0	5,0	4,0	3,3	9,8	3,8	3,9	2,1	1,2	5,1	5,7
Drugi razlogi	8,6	8,0	10,0	10,4	8,7	8,0	8,3	9,4	7,9	7,9	7,6	7,3	8,2
indeks I-IX 21/ I-IX 20													
Zaposlitev oz. samozaposlitev	98,1	100,4	102,5	90,4	104,9	94,4	88,6	113,6	93,9	104,0	101,0	105,2	84,4
Prehod v neaktivnost*	93,7	92,0	96,6	96,3	96,3	95,6	82,4	84,5	86,0	100,0	102,5	86,8	99,4
Kršitev obveznosti	90,6	59,3	61,9	43,5	66,1	101,6	256,6	118,6	117,5	87,5	78,3	51,4	234,1
Prehod v druge evidence	245,3	181,0	305,7	343,4	278,7	350,0	299,4	181,4	135,9	123,6	288,9	400,0	195,2
Drugi razlogi	97,2	96,1	97,4	106,4	99,1	91,9	102,1	87,7	82,9	91,8	97,7	98,5	106,3

* Sprememba ZUTD je spremenila evidence, ki jih vodi Zavod, ter pogoje, po katerih se osebe prenašajo v te evidence.

Tabela 4: Dolgotrajna brezposelnost po območni službi prijave

Obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
dec. 2016	51.916	5.910	3.129	2.783	15.875	6.586	4.532	1.899	2.894	1.310	2.260	1.911	2.827
dec. 2017	43.329	4.884	2.592	2.256	13.317	5.553	3.942	1.574	2.296	1.204	1.957	1.403	2.351
dec. 2018	38.991	4.299	2.387	1.862	12.055	5.105	3.490	1.419	2.043	1.174	1.781	1.164	2.212
dec. 2019	36.815	4.227	2.269	1.644	11.223	4.936	3.166	1.295	1.873	1.151	1.762	1.140	2.129
dec. 2020	39.404	4.380	2.497	2.012	12.202	5.429	2.895	1.396	2.022	1.279	1.889	1.300	2.103
sep. 2021	39.571	4.259	2.587	2.163	12.691	5.396	2.375	1.432	2.042	1.382	1.930	1.321	1.993

delež DBO v skupni brezposelnosti, v %													
dec. 2016	52,1	54,1	46,9	42,1	56,4	48,7	55,2	48,5	59,1	37,9	56,2	56,8	48,2
dec. 2017	50,9	52,9	46,5	40,3	54,3	49,3	55,2	45,7	56,8	38,6	57,4	52,8	46,6
dec. 2018	49,6	50,6	44,6	36,0	53,4	47,4	54,9	46,1	55,5	41,7	54,1	49,5	48,0
dec. 2019	48,9	50,0	45,1	32,2	53,3	47,9	51,1	46,2	52,1	41,8	56,0	50,5	46,3
dec. 2020	45,1	47,4	38,6	31,5	49,2	45,0	48,2	40,2	50,4	36,4	52,6	49,0	41,9
sep. 2021	59,8	59,8	56,9	51,0	64,0	60,0	58,6	57,1	62,2	50,3	66,9	60,7	53,4

DBO po starosti, sep. 2021													
15-29 let	4.861	434	284	288	1.565	721	334	140	310	206	241	137	201
30-39 let	8.105	819	490	483	2.945	1.146	388	241	428	248	295	295	327
40-49 let	8.926	932	608	517	3.064	1.205	491	292	462	277	380	309	389
50-54 let	4.609	531	289	208	1.395	647	311	169	219	204	244	162	230
55 let ali več	13.070	1.543	916	667	3.722	1.677	851	590	623	447	770	418	846

DBO po izobrazbi, sep. 2021													
osnovna šola ali manj	13.798	1.312	903	716	4.193	1.664	1.068	532	1.109	412	799	512	578
nižje, srednje poklicno izobraževanje	10.472	1.303	704	519	2.898	1.426	690	356	455	435	644	395	647
srednje tehniško, strokovno, splošno izobr.	9.567	1.066	636	585	3.333	1.431	384	309	302	394	344	282	501
visokošolsko izobraževanje 1.-3. stopnje	5.734	578	344	343	2.267	875	233	235	176	141	143	132	267

DBO po spolu, sep. 2021													
Moški	20.247	2.047	1.361	1.181	6.850	2.549	1.148	771	1.092	612	1.023	682	931
Ženske	19.324	2.212	1.226	982	5.841	2.847	1.227	661	950	770	907	639	1.062

Tabela 5: Brezposelni, stari 50 let ali več, po območni službi prijave

Obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
dec. 2016	35.714	3.982	2.619	2.768	9.543	4.470	3.304	1.548	1.761	1.077	1.544	1.186	1.912
dec. 2017	33.229	3.657	2.363	2.524	9.058	4.045	3.130	1.436	1.598	1.132	1.419	1.009	1.858
dec. 2018	30.502	3.480	2.241	2.180	8.217	3.814	2.853	1.271	1.436	1.009	1.352	897	1.752
dec. 2019	29.345	3.406	2.092	1.972	7.890	3.716	2.732	1.229	1.334	1.020	1.334	839	1.781
dec. 2020	30.889	3.450	2.358	2.143	8.323	4.080	2.273	1.313	1.418	1.233	1.425	919	1.954
sep. 2021	26.346	3.034	1.821	1.590	7.257	3.427	1.728	1.127	1.310	1.169	1.314	839	1.730

delež starejših v skupni brezposelnosti, v %

dec. 2016	35,9	36,5	39,2	41,9	33,9	33,1	40,2	39,5	36,0	31,2	38,4	35,3	32,6
dec. 2017	39,1	39,6	42,4	45,1	36,9	35,9	43,8	41,7	39,6	36,2	41,6	38,0	36,9
dec. 2018	38,8	41,0	41,8	42,2	36,4	35,4	44,9	41,3	39,0	35,9	41,0	38,2	38,0
dec. 2019	39,0	40,3	41,6	38,7	37,5	36,1	44,1	43,8	37,1	37,1	42,4	37,2	38,7
dec. 2020	35,4	37,3	36,4	33,5	33,5	33,8	37,8	37,8	35,3	35,1	39,7	34,6	38,9
sep. 2021	39,8	42,6	40,1	37,5	36,6	38,1	42,7	45,0	39,9	42,5	45,5	38,6	46,3

starejši po starosti, sep. 2021

50-54 let	6.904	791	477	373	1.930	955	500	245	301	397	327	230	378
55-59 let	11.289	1.405	688	723	2.893	1.409	687	497	656	495	605	371	860
60 let ali več	8.153	838	656	494	2.434	1.063	541	385	353	277	382	238	492

starejši po trajanju brezposelnosti, sep. 2021

0-5 mesecev	4.352	452	306	356	1.055	576	324	172	214	334	141	125	297
6-11 mesecev	4.315	508	310	359	1.085	527	242	196	254	184	159	134	357
12 mesecev ali več	17.679	2.074	1.205	875	5.117	2.324	1.162	759	842	651	1.014	580	1.076

starejši po izobrazbi, sep. 2021

osnovna šola ali manj	8.132	917	562	436	2.018	913	737	395	454	362	457	344	537
nižje, srednje poklicno izobraževanje	8.219	1.053	531	414	2.044	1.080	556	320	442	425	514	261	579
srednje tehniško, strokovno, splošno izobr.	6.356	723	475	461	1.891	897	292	239	269	284	256	163	406
visokošolsko izobraževanje 1.-3. stopnje	3.639	341	253	279	1.304	537	143	173	145	98	87	71	208

starejši po spolu, sep. 2021

moški	13.884	1.541	987	822	4.090	1.757	852	633	744	531	696	437	794
ženske	12.462	1.493	834	768	3.167	1.670	876	494	566	638	618	402	936

Tabela 6: Brezposelni, stari 15–29 let, po območni službi prijave

Obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
dec. 2016	21.530	2.278	1.158	1.298	5.783	3.143	1.790	743	1.187	992	867	769	1.522
dec. 2017	16.968	1.771	859	1.027	4.647	2.506	1.408	637	919	807	699	550	1.138
dec. 2018	15.924	1.637	893	982	4.373	2.458	1.301	560	799	728	709	488	996
dec. 2019	15.169	1.636	853	1.083	3.920	2.267	1.256	495	811	712	632	469	1.035
dec. 2020	18.336	1.920	1.117	1.427	4.874	2.754	1.417	669	880	902	780	540	1.056
sep. 2021	11.501	1.133	704	787	3.344	1.696	804	371	654	487	516	385	620

delež mladih v skupni brezposelnosti, v %

dec. 2016	21,6	20,9	17,4	19,6	20,5	23,2	21,8	19,0	24,3	28,7	21,6	22,9	26,0
dec. 2017	19,9	19,2	15,4	18,4	18,9	22,2	19,7	18,5	22,8	25,8	20,5	20,7	22,6
dec. 2018	20,3	19,3	16,7	19,0	19,4	22,8	20,5	18,2	21,7	25,9	21,5	20,8	21,6
dec. 2019	20,1	19,4	16,9	21,2	18,6	22,0	20,3	17,6	22,6	25,9	20,1	20,8	22,5
dec. 2020	21,0	20,8	17,3	22,3	19,6	22,8	23,6	19,3	21,9	25,7	21,7	20,3	21,0
sep. 2021	17,4	15,9	15,5	18,6	16,9	18,9	19,9	14,8	19,9	17,7	17,9	17,7	16,6

mladi po starosti, sep. 2021

15-19 let	964	82	44	51	230	116	103	21	120	34	88	27	48
20-24 let	4.182	419	251	288	1.097	634	331	131	239	213	187	147	245
25-29 let	6.355	632	409	448	2.017	946	370	219	295	240	241	211	327

mladi po trajanju brezposelnosti, sep. 2021

0-5 mesecev	3.901	404	246	315	999	531	272	140	227	155	162	162	288
6-11 mesecev	2.739	295	174	184	780	444	198	91	117	126	113	86	131
12 mesecev ali več	4.861	434	284	288	1.565	721	334	140	310	206	241	137	201

mladi po izobrazbi, sep. 2021

osnovna šola ali manj	4.400	320	299	279	1.319	605	324	145	419	112	263	135	180
nižje, srednje poklicno izobraževanje	2.134	258	154	156	506	343	168	56	72	107	90	85	139
srednje tehniško, strokovno, splošno izobr.	3.358	379	178	245	1.010	490	214	111	109	194	117	110	201
visokošolsko izobraževanje 1.-3. stopnje	1.609	176	73	107	509	258	98	59	54	74	46	55	100

mladi po spolu, sep. 2021

moški	5.526	513	348	406	1.741	758	359	177	295	197	260	192	280
ženske	5.975	620	356	381	1.603	938	445	194	359	290	256	193	340

Tabela 7: Brezposelni, nizko izobraženi (1+2 raven), po območni službi prijave

Obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
dec. 2016	30.117	3.229	2.074	2.035	7.761	3.642	3.130	1.224	2.135	799	1.348	1.157	1.583
dec. 2017	26.399	2.752	1.781	1.814	6.918	3.047	2.782	1.131	1.865	778	1.265	886	1.380
dec. 2018	25.104	2.623	1.768	1.697	6.556	3.078	2.554	1.008	1.759	705	1.269	801	1.286
dec. 2019	24.248	2.665	1.677	1.647	6.244	2.973	2.384	948	1.722	702	1.201	810	1.275
dec. 2020	27.253	2.668	2.087	1.978	7.291	3.519	2.237	1.126	1.803	873	1.304	970	1.397
sep. 2021	21.134	2.026	1.464	1.244	6.165	2.614	1.581	825	1.568	688	1.098	787	1.074

delež BO brez izobrazbe v skupni brezposelnosti, v %

dec. 2016	30,2	29,6	31,1	30,8	27,6	26,9	38,1	31,3	43,6	23,1	33,5	34,4	27,0
dec. 2017	31,0	29,8	31,9	32,4	28,2	27,0	38,9	32,8	46,2	24,9	37,1	33,3	27,4
dec. 2018	32,0	30,9	33,0	32,8	29,1	28,6	40,2	32,7	47,7	25,1	38,5	34,1	27,9
dec. 2019	32,2	31,5	33,3	32,3	29,7	28,9	38,5	33,8	47,9	25,5	38,1	35,9	27,7
dec. 2020	31,2	28,9	32,2	30,9	29,4	29,1	37,2	32,5	44,9	24,9	36,3	36,5	27,8
sep. 2021	32,0	28,5	32,2	29,3	31,1	29,1	39,0	32,9	47,7	25,0	38,0	36,2	28,8

BO brez izobrazbe po starosti, sep. 2021

15-29 let	4.400	320	299	279	1.319	605	324	145	419	112	263	135	180
30-39 let	4.302	365	272	294	1.485	548	229	146	378	94	187	142	162
40-49 let	4.300	424	331	235	1.343	548	291	139	317	120	191	166	195
50-54 let	2.343	269	153	112	566	294	248	90	124	126	124	113	124
55 let ali več	5.789	648	409	324	1.452	619	489	305	330	236	333	231	413

BO brez izobrazbe po trajanju brezposelnosti, sep. 2021

0-5 mesecev	4.103	375	325	293	1.094	499	296	171	265	163	167	161	294
6-11 mesecev	3.233	339	236	235	878	451	217	122	194	113	132	114	202
12 mesecev ali več	13.798	1.312	903	716	4.193	1.664	1.068	532	1.109	412	799	512	578

BO brez izobrazbe po spolu, sep. 2021

moški	11.285	1.042	764	694	3.541	1.323	787	456	816	322	596	418	526
ženske	9.849	984	700	550	2.624	1.291	794	369	752	366	502	369	548

Tabela 8: Prejemniki denarnega nadomestila po območni službi prijave

Obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
dec.16	23.820	2.552	1.891	2.472	5.800	3.273	1.772	1.087	971	955	867	610	1.570
dec.17	22.207	2.355	1.674	2.150	5.731	2.844	1.639	1.007	872	985	752	566	1.632
dec.18	20.457	2.204	1.646	2.042	5.152	2.689	1.441	946	887	788	782	524	1.356
dec.19	18.464	2.048	1.434	1.929	4.726	2.342	1.260	793	873	612	611	482	1.354
dec.20	25.236	2.548	2.035	2.662	6.402	3.236	1.616	1.186	1.091	1.150	873	658	1.779
avg.21	16.562	1.745	1.094	1.585	4.164	2.004	947	771	846	926	595	454	1.431

delež prejemnikov DN v skupni brezposelnosti, v %

dec.16	23,9	23,4	28,3	37,4	20,6	24,2	21,6	27,8	19,8	27,6	21,6	18,1	26,8
dec.17	26,1	25,5	30,0	38,4	23,4	25,2	22,9	29,2	21,6	31,5	22,0	21,3	32,4
dec.18	26,0	26,0	30,7	39,5	22,8	25,0	22,7	30,7	24,1	28,0	23,7	22,3	29,4
dec.19	24,5	24,2	28,5	37,8	22,4	22,7	20,3	28,3	24,3	22,2	19,4	21,3	29,4
dec.20	28,9	27,6	31,4	41,6	25,8	26,8	26,9	34,2	27,2	32,7	24,3	24,8	35,4
avg.21	23,9	23,2	23,1	34,6	20,2	21,2	22,1	29,1	25,4	31,7	19,8	20,6	36,3

prejemniki DN po starosti, avg. 2021

15-29 let	1.333	149	68	124	371	173	77	71	62	29	50	43	116
30-39 let	2.128	204	170	204	595	264	113	109	84	105	80	47	153
40-49 let	2.238	205	164	182	570	270	160	112	70	205	72	60	168
50-54 let	1.388	147	103	116	295	153	123	54	46	160	47	30	114
55 let ali več	9.475	1.040	589	959	2.333	1.144	474	425	584	427	346	274	880

prejemniki DN po izobrazbi, avg. 2021

osnovna šola ali manj	3.443	350	211	320	801	351	218	164	212	182	106	120	408
nižje, srednje poklicno izobraževanje	4.320	486	263	365	902	512	280	159	243	357	211	128	414
srednje tehniško, strokovno, splošno izobr.	4.874	524	344	506	1.229	622	271	210	218	277	171	125	377
visokošolsko izobraževanje 1.-3. stopnje	3.925	385	276	394	1.232	519	178	238	173	110	107	81	232

prejemniki DN po spolu, avg. 2021

moški	7.543	792	546	698	2.002	899	363	371	445	330	281	227	589
ženske	9.019	953	548	887	2.162	1.105	584	400	401	596	314	227	842

Tabela 9: Upravičenci do denarne socialne pomoči po območni službi prijave

Obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
dec.16	37.164	4.254	2.261	1.886	10.110	5.999	3.249	1.005	1.927	1.317	1.426	1.589	2.141
dec.17	33.507	3.789	2.044	1.619	9.138	5.447	3.120	930	1.684	1.263	1.329	1.309	1.835
dec.18	33.438	3.710	2.110	1.628	9.208	5.466	2.890	927	1.630	1.270	1.420	1.249	1.930
dec.19	28.675	3.216	1.829	1.300	7.966	4.416	2.564	770	1.396	1.179	1.253	1.108	1.678
dec.20	37.617	4.157	2.554	2.029	10.567	6.068	2.864	1.048	1.821	1.546	1.563	1.390	2.010
sep.21	29.709	3.257	1.959	1.488	8.805	4.804	2.044	828	1.514	1.151	1.321	1.154	1.384

delež upravičencev DSP v skupni brezposelnosti, v %

dec.16	37,3	38,9	33,9	28,5	35,9	44,4	39,6	25,7	39,4	38,1	35,5	47,2	36,5
dec.17	39,4	41,1	36,6	28,9	37,2	48,3	43,7	27,0	41,7	40,4	39,0	49,2	36,4
dec.18	42,6	43,7	39,4	31,5	40,8	50,7	45,5	30,1	44,2	45,1	43,1	53,1	41,9
dec.19	38,1	38,1	36,3	25,5	37,8	42,9	41,4	27,4	38,8	42,8	39,8	49,1	36,5
dec.20	43,1	45,0	39,4	31,7	42,6	50,2	47,6	30,2	45,4	44,0	43,6	52,4	40,0
sep.21	44,9	45,8	43,1	35,1	44,4	53,4	50,5	33,0	46,1	41,9	45,8	53,0	37,1

upravičenci DSP po starosti, sep. 2021

15-29 let	6.240	606	335	325	1.719	1.045	512	141	422	296	318	217	304
30-39 let	7.838	842	471	431	2.541	1.206	443	208	448	266	295	303	384
40-49 let	7.356	810	507	426	2.266	1.121	461	221	387	243	304	280	330
50-54 let	3.049	351	212	132	844	527	231	88	119	138	145	123	139
55 let ali več	5.226	648	434	174	1.435	905	397	170	138	208	259	231	227

upravičenci DSP po trajanju brezposelnosti, sep. 2021

0-5 mesecev	2.377	301	156	140	502	403	213	59	127	98	87	116	175
6-11 mesecev	4.390	537	332	263	1.143	727	338	120	163	211	154	156	246
12 mesecev ali več	22.942	2.419	1.471	1.085	7.160	3.674	1.493	649	1.224	842	1.080	882	963

upravičenci DSP po izobrazbi, sep. 2021

osnovna šola ali manj	11.571	1.035	730	546	3.421	1.642	981	325	1.012	346	648	472	413
nižje, srednje poklicno izobraževanje	7.559	959	538	380	1.967	1.266	541	201	222	348	365	335	437
srednje tehniško, strokovno, splošno izobr.	7.116	856	489	386	2.245	1.247	344	200	188	341	230	237	353
visokošolsko izobraževanje 1.-3. stopnje	3.463	407	202	176	1.172	649	178	102	92	116	78	110	181

upravičenci DSP po spolu, sep. 2021

moški	15.408	1.566	1.048	846	4.826	2.276	1.030	454	793	522	728	624	695
ženske	14.301	1.691	911	642	3.979	2.528	1.014	374	721	629	593	530	689

Tabela 10: Vključevanje v programe APZ (po ZUTD)

UKREP/AKTIVNOST/PODAKTIVNOST	2016	2017	2018	2019	2020	I-IX 2021
UKREP 1: USPOSABLJANJE IN IZOBRAŽEVANJE	6.930	13.440	14.189	13.506	9.865	8.634
1.1.1.1. Programi neformalnega izobraževanja in usposabljanja	390	1.722	2.002	2.198	1.097	1.342
1.1.1.2. NPK Potrjevanje	804	904	881	1.010	721	632
1.1.1.3. Programi neformalnega izobraževanja in usposabljanja za mlade	333	561	1.035	1.249	899	877
1.1.1.4. Lokalni programi neformalnega izobraževanja in usposabljanja		824	1.091	2.152	2.774	2.461
1.1.2.2. Vključitev oseb v podpirne in razvojne programe	588	4.852	4.187	1.798	857	519
1.1.2.4. PUMo Projektno učenje mlajših odraslih	415	433	551	410	441	224
1.1.2.5. Praktični programi za spodbujanje zaposlovanja (MIC)			88	60	52	2
1.1.2.6. Inovativni projekti za zaposlovanje mladih				366		
1.1.4.1. Delovni preizkus	620	2.202	2.086	1.497	111	
1.1.4.3. Usposabljanje na delovnem mestu	1.340	720	864	948	457	367
1.1.4.4. Usposabljanje na delovnem mestu - mladi	369	820	982	1.350	790	814
1.1.4.5. Zmorem, ker znam	1.748	24				
1.1.4.6. UDM za osebe na področju mednarodne zaščite in tujce		6	32	31	11	2
1.1.4.7. Usposabljam lokalno			92	56	790	680
1.1.5.1. Delovni preizkus 30 plus					99	206
1.1.5.2. Delovni preizkus za mlade					188	176
1.1.5.3. Delovni preizkus					229	107
1.2.1.1. Programi formalnega izobraževanja	323	372	298	381	349	225
UKREP 3: SPODBUDE ZA ZAPOSILITEV	6.199	5.614	10.816	10.364	7.557	4.294
3.1.1.1. Prvi izziv 2015	2.896	55				
3.1.1.3. Spodbujanje zaposlovanja - Zaposli.me	2.862	3.748	3.267	3.304	883	
3.1.1.4. Spodbude za trajno zaposlovanje mladih		1.176	2.385	1.072	225	
3.1.1.5. Aktivni do upokojitve - Spodbude za zaposlovanje starejših		108				
3.1.1.6. Spodbude za zaposlitev mladih - Zaposlimo mlade				148	4	
3.1.1.7. Spodbujanje zaposlovanja starejših - Aktivni do upokojitve			274	399	211	
3.1.1.8. Spodbude za trajno zaposlovanje mladih v vzhodni regiji					224	
3.1.1.9. Spodbujanje zaposlovanja - Zaposli.me					2.411	3.222
3.1.2.1. Spodbude za trajno zaposlovanje mladih					1.054	456
3.1.2.2. Spodbude za trajno zaposlovanje mladih v vzhodni regiji					315	477
3.1.2.3. Zelena delovna mesta						67
3.2.1.1. Povračilo prispevkov na podlagi ZRPPR1015	255	374	160	128	81	48
3.2.1.2. Povračilo prispevkov na podlagi ZSRR-2	186	153	143	73	31	16
3.3.1.1. Spodbude za zaposlovanje prejemnikov denarnega nadomestila			4.587	5.240	2.118	8
UKREP 4: KREIRANJE NOVIH DELOVNIH MEST	6.932	5.579	5.448	3.441	3.524	3.619
4.1.1.1. Javna dela	6.112	5.330	5.202	3.099	3.259	2.968
4.1.1.2. Javna dela "Pomoč pri migracijskih tokovih"	240	2				
4.1.1.3. Javna dela Pomoč v primeru elementarnih nesreč	58	63				

4.1.1.4. Javna dela Pomoč osebam na področju mednarodne zaščite	15	29	15	23	16	8
4.1.1.5. Javna dela Pomoč pri omilitvi posledic epidemije COVID 19						437
4.1.2.1. Pripravištvu za mlade iskalce prve zaposlitve	45	42				
4.1.2.2. Nova možnost	462	100				
4.1.2.3. Priložnost zame – spodbude za zaposlovanje v nevladnih organizacijah - NVO		13	30			
4.2.1.1. Učne delavnice			178	244	191	147
4.2.1.2. Spodbude za zaposlovanje oseb iz programa Učne delavnice			23	75	19	
4.2.1.3. Spodbude za zaposlovanje oseb iz programa Učne delavnice					39	59
UKREP 5: SPODBUJANJE SAMOZAPOSLOVANJA	243	405	723	313	0	0
5.2.1.1. Spodbujanje ženskega podjetništva	243	405	393	138		
5.2.1.2. Spodbude za zaposlitev mladih - Spodbude za mlade podjetnike			330	175		
SKUPAJ APZ - BO	20.304	25.038	31.176	27.624	20.946	16.547